

С. Косіор

Підсумки хлібозаготівель і завдання КП(б)У у боротьбі за піднесення сільського госпо- дарства України

(доповідь на пленумі ЦК КП(б)У)

1. Про підсумки хлібозаготівель на Україні та постанову ЦК ВКП(б) від 24-І 1933 р.

Товариші! Весняна засівна кампанія на Україні в цьому році—першому році другої п'ятирічки—має для нас, для народнього господарства не тільки України, а й цілого Радянського Союзу виняткове значення. Ця кампанія буде вирішальною у справі забезпечення і зміцнення корінного повороту в боротьбі за підвищення врожайності, за організаційно-господарське зміцнення колгоспів та радгоспів. Саме тому ми вирішили основні питання сільського господарства, питання готування до весняної засівної кампанії поставити на обговорення нинішнього пленуму ЦК КП(б)У.

Але не можна по-справжньому ці питання розглянути і правильні шляхи до їх розв'язання не можна накреслити, не зупинившись на постанові ЦК ВКП(б) від 24 січня, не проаналізувавши по-більшовицькому ті підсумки, які ми маємо в галузі хлібозаготівель, в галузі керування колгоспами за минулий рік. Ось чому ми вважали за потрібне ці два питання об'єднати для того, щоб водночас їх вислухати й потім спільно обговорити.

Перше, з чого слід почати,—це, як ми повинні поставитись до ухвали ЦК ВКП(б) від 24 січня, як ми повинні тут, на нашому пленумі, перед лицем усієї української партійної організації розглядати цю ухвалу і які зробити з неї висновки.

Може не всі ще знають цю ухвалу і тому я її зачитаю:

„ЦК вважає за встановлене, що парторганізації України не впоралися з покладеним на них партійним завданням щодо організації хлібозаготівель та виконання пляну хлібоздавання, не зважаючи на триразове скорочення і без того скороченого пляну.

ЦК вважає, що основними областями, які вирішують долю сільського господарства України, і які треба насамперед зміцнити,—є Одеська, Дніпропетровська та Харківська області. ЦК ВКП(б) ухвалює:

1. Намітити другим секретарем ЦК КП(б)У і першим секретарем Харківського обкому—секретаря ЦК тов. Постишева.

2. Намітити першим секретарем Дніпропетровського обкому тов. Хатаевича, залишивши його одним з секретарів ЦК КП(б)У.

3. Намітити першим секретарем Харківського обкому тов. Вегера.

4. Звільнити т. т. Майорова, Строганова й Терехова від тих посад, що їх вони посідають нині і направити їх в розпорядження ЦК.

5. Т. т. Постишеву, Хатаевичу і Вегеру почати виконувати свої обов'язки на новій роботі не пізніше, як 30 січня ц. р."

Товариші, що повинні ми, більшовики України, відповісти ЦК ВКП(б), як на цю постанову, так і на промову тов. Сталіна на об'єднаному пленумі ЦК і ЦКК ВКП(б), в якій було скритиковано хиби нашої роботи на селі?

Чи можемо ми обмежитися коротким визнанням своїх помилок? Я думаю, що цього зовсім недосить. Адже справа не так у визнанні своїх помилок окремими особами чи цілими організаціями. Справа в тім, що на цих помилках ми повинні,—як учив нас Ленін,—виховувати більшовицьку організацію, виховувати членів партії, учити їх, як треба по-більшовицькому працювати, як треба по-більшовицькому запроваджувати в життя лінію партії.

Ось чому не можна обмежитися загальними балачками і формальним визнанням своїх помилок. Ми повинні по-більшовицькому до кінця, перед партійною організацією розгорнути критику цих помилок, показати в чім вони полягають, пояснити їх суть, щоб уся парторганізація зрозуміла, в чім зміст постанови ЦК ВКП(б).

1. Широко роз'яснити партійній організації постанову ЦК ВКП(б) і суть наших помилок

Для нас надзвичайно важливо, щоб парторганізація України від ЦК, його пленуму і до останнього осередку правильно зрозуміла постанову ЦК ВКП(б), розібралась у тих помилках і хибах, яких припущено в роботі на селі і зробила б звідси всі належні більшовицькі висновки.

Мова йде не тільки про те, щоб про наші помилки знала і їх причини та характер зрозуміла вузька група керівного активу. Ні, вузькою групою, яка б дужа й міцна вона не була, не можна підняти всю парторганізацію на виправлення помилок. Цього не можна зробити, якщо вся парторганізація, як то кажуть, від мала до велика, не зрозуміє, не засвоїть, не розбереться в тім, що призвело до таких серйозних хиб у нашій роботі на селі і в зв'язку з чим ЦК визнав за потрібне ухвалити спеціальну постанову.

З цього погляду, звичайно, цілком неправильна й глибоко помилкова була позиція пленуму Харківського обкому і міськкому, який суттю змазав політичне значення постанови ЦК ВКП(б).

Товариші! Постановою ЦК ВКП(б) з 24-ї дано характеристику роботи не тільки зазначених трьох областей, скільки роботи всієї нашої української парторганізації в справі організації й проведення хлібозаготівель. Тим то на цьому пленумі нам треба якомога докладніше розібратися в тому, що в нас було з хлібозаготівлями, чому тричі скорочений плян хлібозаготівель досі не виконано.

Чим пояснити цей неймовірний, нечуваний в історії України факт провалу пляну хлібозаготівель? Адже до такого низького рівня хлібозаготівель ми за останні роки не доходили.

У чому тут справа? Я мушу з усією категоричністю заявити, що ніякими об'єктивними причинами не можна виправдати таку цифру, як 255 млн. пудів хліба, заготованого цього року. Більшовики ніколи не заперечували і не заперечують об'єктивних причин. Об'єктивні причини, звісно, мають свій вплив і на них треба зважати, але, я підкреслюю, що варто тільки уважно розглянути ці, так звані, об'єк-

тивні причини, щоб переконатися у цілковитій можливості виконати встановлений плян хлібозаготівель.

Говорять, що врожай був поганий. Якщо навіть прийняти цілком на віру цифри наших статистичних установ, а ці цифри основані на значно применшених даних фактичного обмолоту, то виходить, що врожай за цими даними на перше жовтня становить пересічно 7,3 центнера з га, а минулого року врожай за цими ж такими цифрами був нижчий—7 центнерів з га. Виходить, що за порівняно кращого врожаю цього року ми заготували менше ніж минулого року.

Як би ми не оцінювали врожай, навіть коли брати найбільш применшені дані, то й тоді знайти пояснення такому виконанню пляну хлібозаготівель, такій погкій роботі в об'єктивних причинах неможливо. Звісно, труднощів у цьому році проти минулого було значно більше, та, проте, ми повинні визнати, що ніяких непереборних об'єктивних причин для виконання пляну у нас не було.

Якщо по-більшовицькому підійти до аналізу нашої роботи, до аналізу тих помилок і хиб, які було припущено в організації і проведенні хлібозаготівель, то слід прямо сказати, що висновки, зроблені ЦК ВКП(б), безумовно правильні.

Корінь всіх наших помилок і хиб полягає в тому, що ми, починаючи від ЦК КП(б)У і кінчаючи нашими низовими організаціями, не зрозуміли характеру труднощів, пов'язаних з новою обстановою на селі, не врахували особливостей хлібозаготівель в умовах оголошення колгоспної торгівлі, не мобілізували низові організації, насамперед їх керівний актив, на подолання цих труднощів. В наслідок помилкової оцінки ряду чинників, нерозуміння нової обстанови, у нас в областях і районах утворилася свого роду атмосфера заспокоєння і благодушности, що, мовляв, виконання пляну хлібозаготівель, принаймні, в зменшених розмірах забезпечене. Ось ця благодушність, а звідси і самоплив у роботі мали місце в найвідповідальніший період хлібозаготівель, а це не могло якнайнегативніше не відбитися на виконанні пляну.

З вичерпною повнотою і винятково ясно наші помилки й хиби в роботі на селі викрив тов. Сталін у своїй промові на об'єднаному пленумі ЦК і ЦКК ВКП(б). На цих помилках ми повинні сьогодні спинитися особливо докладно, бо все, про що говорив т. Сталін, стосується передусім і головно нас, України.

Тов. Сталін скритикував роботу на селі не тільки української партійної організації, а й інших організацій, в яких є такі ж самі, або майже такі хиби, як на Україні. Але для нас це мала втіха. Кому багато дано, з того багато й вимагається. Коли оцінюється роботу ряду партійних організацій, то передусім, критику треба скерувати проти найкваліфікованішої, найбільшої організації, від якої ЦК може й повинен вимагати більше. Те, про що говорив тов. Сталін, стосується, передусім, до нас.

Товариші, в чім основні причини хиб нашої роботи на селі?

Тов. Сталін, аналізуючи нову обстанову на селі, викрив перед нами п'ять причин, через які хлібозаготівлі цього року проходили з багато більшими труднощами, ніж торік.

Ці п'ять причин хиб нашої роботи на селі, про які говорив тов. Сталін, я коротко тут нагадаю.

Перша причина—в тім, що ми не зрозуміли нової обстанови в зв'язку з оголошенням колгоспної торгівлі хлібом. Колгоспна торгівля має величезне позитивне політичне й господарське значення в тому розумінні, що вона поширює базу товарообороту між містом і

селом і утворює додаткові можливості поліпшити постачання робітникам, підвищує зацікавленість колгоспників поліпшити роботу колгоспу, збільшує його прибутковість. Але з другої сторони, колгоспна торгівля викликає в селянина, навіть колгоспника, бажання затримати цей хліб, сподіваючись продати його за ринкову ціну—вищу за державну. Тим то оголошення колгоспної торгівлі неминуче викликало збільшення труднощів у справі хлібозаготівель.

Як нам треба було до цього поставитись, які висновки ми повинні були зробити? Ми повинні були додаткові труднощі в справі хлібозаготівель перекрити відповідною роботою: з перших же кроків збиральної кампанії по справжньому мобілізувати всі сили, організувати колгоспників на першочергове виконання своїх обов'язків перед державою, взяти під безпосередній контроль перебіг збирання, скиртування й обмолоту, встановити найсуворішу охорону хліба і максимально прискорити перебіг хлібозаготівель.

Ми ж, керівні працівники, починаючи з вищих і кінчаючи низовими,—зрозумівши позитивні сторони колгоспної торгівлі, не врахували нової обстанови, що склалася, не врахували негативних сторін колгоспної торгівлі, не вжили в зв'язку з цим потрібних практичних заходів.

Друга причина полягає в тому, що із здійсненням суцільної колективізації багато хто вирішили, тепер все піде більш чи менш рівно, а щодо села турбот уже буде менше. Насправді ж це як раз навпаки.

Раніше, коли переважало одноосібне господарство, індивідуальникові ні на кого було звалювати відповідальність за поганий засів, поганий врожай. Він знав, що коли погано посіє, погано збере хліб, то голодуватиме. Він сам дбав про своє господарство, про свій засів. А в колгоспі справа складається інакше. Турбот у кожного колгоспника, зокрема, стало менше ніж тоді, коли він господарював індивідуально. Відповідальність за провадження колгоспного господарства лягає, головню, на керівництво колгоспів, до якого треба добирати відданих партії людей, здатних організувати колгоспні маси і по-більшовицькому боротися за поліпшення господарювання в колгоспах. З переходом на колективне господарство, роботи і турбот у нас—у партійних, радянських організацій стало на селі в десятки разів більше, ніж, коли переважало одноосібне господарство, а у нас цього не врахували, ходили коло та навколо, милувалися колгоспами, писали резолюції і вважали, що цього досить.

Третя причина—в тім, що в нас багато товаришів вирішили, що раз колгоспи організовано,—а колгоспи є соціалістична форма господарства—то все інше саме додасться. Випустили з уваги, що сама собою соціалістична форма ще не забезпечує соціалістичного змісту колгоспу. Найважливіше найвирішальніше в тім, хто керує колгоспом, хто й як скеровує діяльність колгоспників—вчорашніх дрібних власників—з невижитою ще приватно-власницькою психологією. Ось цього в нас не зрозуміли. Наша благодущність, нерозуміння того, що сама собою колгоспна форма не гарантує від того, що до керівництва колгоспів не пролізуть антирадянські люди, призвели до того, що в ряді колгоспів ворожим, куркульським, контрреволюційним елементам вдалося, відповідно перефарбувавшись, захопити керівництво до своїх рук. А ми ходили коло та навколо і багато що, треба одверто сказати, проспали.

Четверта причина в тім, що ми прогледіли зміну форм і тактики боротьби класового ворога, який від одвертої боротьби перейшов до

саботажу, до підривної роботи тихою сапою. Ворог замаскувався, пристосувався, перефарбувався, набрав іншого вигляду—прикинувся „другом“, „оборонцем“ колгоспу і пролізши до колгоспу, він намагається попасти на такі посади, як завгосп, комірник, рахівник, щоб зсередини провадити шкідницьку роботу проти хлібозаготівель, проти колгоспу.

Щоб розгледіти, спіймати такого клясового ворога, потрібне велике політичне загартовання і велика більшовицька пильність. Наші ж працівники, особливо низові, скрізь і всюди були короткозорі, під носом у них чорт зна що творилося, їм здавалося що поруч сидить друг, а на ділі це був найлютіший ворог; не організували наступу на замаскованого ворога, а в ряді випадків „комуністи“ підпадали під вплив ворога, допомагали йому.

П'ята причина—недооцінювання ролі і відповідальності комуністів у справі колгоспного будівництва, в справі хлібозаготівель. Хто винен у всіх цих хибах нашої роботи на селі, хто відповідає за ці хиби? Цілком правильно зазначив тов. Сталін, що винні, відповідальні за це тільки ми—комуністи, і не хто інший. Від якості нашої роботи, якості нашого керівництва залежить чи працюватиме колгосп добре, чи погано, чи проведуть хлібозаготівлі добре чи погано.

Такі є ті п'ять основних причин хиб роботи на селі, на яких загострив увагу цілої партії тов. Сталін.

2. Про помилки й хиби в організації хлібозаготівель на Україні

Я хочу тепер зупинитися на конкретних наших помилках, що мають безпосереднє відношення до того, що викрив у своїй промові тов. Сталін,—на помилках і хибах в організації хлібозаготівель на Україні.

Товариші, якщо порівняти перебіг хлібозаготівель на Україні в серпні, вересні і жовтні з перебігом хлібозаготівель у листопаді, то не важко побачити, що суттю тільки в листопаді ми по-справжньому почали піднімати партійну організацію на боротьбу за хліб. До листопада дуже поширені були ілюзії, благодушний настрої, що хліб ми так чи так заготуємо, що плян, після всіх знижень, які нам дано, буде виконано. Справжньої мобілізованості в нас не було.

Ви знаєте—і це не потребує ніяких ілюстрацій, що розкрадання хліба, розбазарювання хліба, як делікатно висловлюються, набрали широких розмірів цього року під час збирання хліба, на корню, в снопах під час обмолоту і т. п. і т. д. Але надзвичайно характеристично і говорить за наявність благодушних настроїв і відсутність більшовицької пильності те, що приблизно до листопада ці масові явища розкрадання й розбазарювання хліба не були виявлені. Під час хлібозаготівельної кампанії 1931 року, як ви пам'ятаєте, в серпні ми зняли тривогу з приводу масових крадіжок хліба, а 1932 року, майже аж до самого листопада, люди були в нас настроєні так благодушно, здавалося, що все так „прекрасно“, що ніхто з місцевих працівників, жоден з обласних працівників і навіть жоден з наших уповноважених, які були на хлібозаготівлях,—ніхто тоді не помітив того, що повторюється ширшим проти минулого року масштабом розкрадання і розбазарювання хліба, при чім тоншими, складнішими формами, ніж минулої хлібозаготівельної кампанії.

У нас прогледіли нові форми боротьби клясового ворога проти хлібозаготівель. Клясового ворога „шукали“ як раніше, поза колгоспом, а він, пролізши до колгоспу на такі посади, як комірник,

рахівник, завгосп і т. д., організував розкрадання, покривав, заохочував крадіжки й розбазарювання хліба. Скрізь і всюди організовували крадіжки й розбазарювання хліба так, щоб усе це було приховано від нас всілякими благочестивими вивісками, як от: різних фондів, громадського харчування тощо. Ми вчасно не викрили махінації ворогів, не викрили масового розкрадання й розбазарювання хліба.

Далі, слід також спинитися на такому надзвичайно серйозному питанні, як оцінка врожаю. Хто з товаришів, які були на хлібозаготівлях, не знає, що це головне питання, з приводу якого доводиться найбільше сперечатися з правліннями колгоспів, районними працівниками та нерідко і з уповноваженими.

Коли приїжджаєш до району в справах хлібозаготівель, то вам починають витягати з усіх кишень зведення, таблиці про низьку врожайність, що їх скрізь і всюди складають ворожі елементи, які окопалися в колгоспах, земвідділах, МТС. Але в цих зведеннях ви ані слова не зустрінете про той врожай, який був на корню, який розтягли, розкрали, приховали. Наші ж товариші, в тім числі і всілякі уповноважені, не розібравшись у підсунутих їм фальшивих цифрах, в ряді випадків стають куркульськими адвокатами, оборонцями цих цифр. На численних прикладах доведено, що ця арифметика є куркульська арифметика, що по ній ми не тільки не дістали б тієї кількості хліба, що заготували, а навіть і половини не заготували б. Фальшиві цифри, дуті баянси, були в руках ворожих елементів прикриттям для крадіжок, для масового розтягування хліба.

Чи викривали наші районні обласні організації з самого початку хлібозаготівель цю куркульську арифметику? Ні, не викривали. Більш того, у деяких областях, наприклад у Дніпропетровській, дали настанову взагалі не розмовляти про ці цифри, мовляв якщо цифри колгоспу не сходяться з даним їм пляном, то краще їх не зазначати. Замість того, щоб прямо і гостро викривати куркульську арифметику, люди були в полоні цих цифр і обеззброювали місцеву парторганізацію, підживляли її позиції в боротьбі за хлібозаготівлі. Хіба може уповноважений, я вже не говорю про секретаря РПК і голову РВК, які часто сами брали участь у складанні дутих цифр, прийнявши всерйоз ці цифри, організувати по-справжньому хлібозаготівлі? Звісно, не може. Для того, щоб хліб заготувати, треба щоб кожний керівний працівник, кожний комуніст пройнявся недовірою до підтосованих, фальшивих цифр. Треба на конкретних фактах—а їх скільки завгодно—викрити перед колгоспниками справжню суть куркульської арифметики. А у нас якийсь уповноважений сидить у районі, в селі місяць, два місяці і крім підсунутих йому цифр, таблиць нічого не бачить. Викрити куркульську арифметику такий уповноважений, ясно, не може. Ми повинні визнати, що у нас на Україні, особливо в областях і районах, справжнього викривального походу проти фальшивих цифр, проти махінацій клясового ворога і всіляких куркульських підступів—не було. А це, звісно, не могло не послабити наших позицій у боротьбі за хліб.

Ясно, що там, де не було натиску з нашого боку, там, де у наших товаришів притуплялася клясова пильність, там діяв куркуль—клясовий ворог. В ряді районів, ряд колгоспів опинився, якщо не під владою, то під впливом куркульських, петлюрівських, махновських і інших елементів. І, як це не дивно на перший погляд, але ми такі факти мали навіть у деяких хороших передових у минулому районах. Сталося це тому, що в наслідок благодущности, відсутности більшовицької пильности і прозорливости наша робота була така

незадовільна, що навіть у хорошому районі куркулеві, шкідникові пошастило пролізти до керівництва ряду колгоспів і організувати там саботаж хлібозаготівель. А ось керівні працівники цих районів говорять: „Як же так, у минулому році ми хліб уміли заготовляти і заготовували добре, а тепер чомусь виходить, що не можемо“. Сенс цього аргументу дуже простий і полягає він у бажанні змалювати справу так, що, мовляв, „провина тут не наша, не району, а все лихо в тому, що цього року нам дали таке завдання, що навіть найкращі працівники і то не можуть нічого зробити“. Такі аргументи висували і в знаменитому, всім відомому Синельниківському районі, що минулого року був передовим районом. І Чубарівський, і Токмацький, і деякі інші райони теж вважали за передові райони, але вони не закріпили завойованих позицій, прогледіли зміну тактики клясового ворога, який проліз до колгоспів, замаскувався і провадить там саботажницьку, шкідницьку роботу.

Ми вчасно не викрили цих фактів, не взяли міцно віжки до своїх рук у тому відношенні, щоб вчасно виправити помилки партійних організацій, швидко перебудувати їх роботу відповідно до нової обстанови на селі. ЦК ВКП(б) і тов. Сталін своєчасно дали нам з цього приводу ряд чітких і ясних вказівок. Ми, ЦК КП(б)У, теж говорили, попереджали наші області і райони. Але між словом і ділом виявилася дуже велика дистанція. Коли б ми вчасно на ділі врахували всі обставини, всі труднощі хлібозаготівель цього року, ми, звісно зуміли б підняти партійну організацію на подання труднощів хлібозаготівель, так, як не раз піднімали її. Але в тому саме і полягає наша помилка, що ми прогледіли, недооцінили цих нових явищ на селі, пропустили час. Товариш Сталін у зв'язку з цим дав у своїй промові керівному складові областей не дуже похвальну характеристику. Треба визнати,—говорив він,—що ЦК і Раднаркомо трохи переоцінили ленінське загартування та прозорливість наших працівників на місцях, не тільки районних, а й ряду обласних.

Нам доводиться цей закид прийняти цілком і повнотою.

Товариші, тим більше повинні ми до кінця викрити і віддати на більшовицьку самокритику наші помилки та хиби в роботі на селі. Науки попередньої хлібозаготівельної кампанії, коли було припущено ряд серйозних помилок і перегинів—цієї науки ми цілком не врахували. Потрібних висновків з ухвал III всеукраїнської партконференції наші організації не зробили. III всеукраїнська партконференція поставила перед усією парторганізацією України конкретне бойове завдання—зробити крутий поворот в усій роботі на селі, по-більшовицькому перебудуватися, піднести нашу організованість, нашу боєспроможність у боротьбі за зміцнення колгоспів, за соціалістичну переробку сільського господарства. Вирішення у цьому питанні написано чітко, правильно і ясно. Та мало мати резолюцію, треба щоб люди її добре прочитали, зрозуміли і справді на ділі перебудували свою роботу, треба, щоб керівні партійні органи відповідною твердою організаційною роботою забезпечили на ділі проведення цих ухвал в життя.

І ось у цьому відношенні наша організаційна робота, наша організована рука була недостатньою, була слабою для того, щоб довести до кінця всі ті ухвали, які ми прийняли на III конференції і забезпечити крутий поворот в усій роботі партійної організації на селі.

Спадщина помилок минулого року тяжила над нами, побоювання не припустити перегинів, не пережати—було панівним у районах і в

ряді випадків перетворювалося на цілковиту бездіяльність та опортуністичний самоплив.

ЦК КП(б)У повинен тверезо зважити цю небезпечну спадщину минулого року й перекрити її додатковою більшовицькою мобілізацією сил і розгортанням організаторської роботи. Ми цю небезпеку спадщини торішніх помилок не зважили і ніяких досить серйозних заходів у цьому напрямку не вжили.

Ми, як відомо, зробили один, дуже великий крок у цьому напрямку, утворили області, поставивши перед ними завдання—наблизити конкретне оперативне керівництво до районів, вивчити райони, взяти міцно до своїх рук перебудування роботи і справді повернути райони лицем до колгоспу, до хлібозаготівель, до піднесення врожайності тощо. Але ми помилилися, переоцінили сили наших областей. Як сказав би, що керівництво областей певною мірою, захоріло на ті самі хвороби, які були торік у нас,—на деяке перебільшене уявлення про те, що вони знають райони, знають, що робиться на місцях і тримають керівництво в руках. На ділі ж виявилось далеко не так. Наших організаційних підойм, нашого керівництва, виявилось, не досить. Ми не забезпечили повороту до роботи на селі, без чого не можна в нових умовах як слід виконати завдання, що їх поставила партія і, передусім, завдання хлібозаготівель.

Тов. Сталін у своєму виступі на пленумі говорив, що нова обстановка на селі, утворена оголошенням колгоспної торгівлі хлібом, вимагала від партійних організацій форсувати, посилити темпи хлібозаготівель з перших же днів збирання врожаю, бо колгоспний торгівлі властиві не тільки позитивні, а й деякі негативні сторони, які утворюють у селян певну стриманість у здаванні хліба державі, бажання затримати хліб для колгоспної торгівлі. Замість одверто й твердо поставити перед колгоспниками, одноосібниками питання про те, що найперший обов'язок їхній є виконати плян, замість форсувати хлібозаготівлі з самого початку збирання, у нас не вжили потрібних заходів, прогаючи час і найвідповідальнішого періоду хлібозаготівель наступу не розгорнули. Це можна дуже легко продемонструвати такими фактами.

Я взяв для порівняння перебіг хлібозаготівель за місяцями за три роки. Виявляється така картина: в липні 1931 р. заготовлено в 6 разів більше хліба, як у липні 1930 р., а у липні 1932 року ми ледве дійшли рівня заготівель липня 1930 року. Щоправда, липень ще не є досить показовий, тому що цього місяця можуть бути хитання щодо часу вистигання врожаю,—спізниться врожай—значить липень може дати менше хліба. Але серпень і вересень завжди були вирішальними місяцями хлібозаготівель. Так от, коли заготівлі в серпні 1930 р. взяли за 100%, то в серпні 1931 р. було заготовлено 172%, а в серпні 1932 р.—тільки 41% заготовленого в серпні 1931 року. У вересні—в другому вирішальному місяці хлібозаготівель, заготовлено: 1931 р.—117% проти попереднього року, 1932—63% проти 1931 р. У жовтні відповідно: 1931—61%, 1932—31%. Листопад—така сама картина. Одне слово все шиворот-навиворот. Сталося це, як я уже казав тому, що не зважили нової обстановки на селі, що не зважили труднощів, а якщо на словах і зрозуміли, то в практичній роботі форсованих темпів не домогалися, а навпаки розтягли хлібозаготівлі і, значить, завдали вдару плянові.

Звісно, у нас були свої труднощі: тяжке становище з тяглом, труднощі з осінньою сівбою і т. інш. Ці труднощі давили на нас і давали привід розтягувати хлібозаготівлі

і ставити питання про так званий „господарський спосіб“ проведення сільсько-господарських кампаній.

В чому полягає цей „господарський спосіб“, що спричинився в наслідок до нашої поразки на хлібозаготівньому фронті?

Коли почалося збирання, ми дали гасло про скиртування хліба. А як скиртування деякою мірою суперечило хлібозаготівлям, то ми пішли лінією найменшого опору і на певний короткий період скиртування почали провадити навіть коштом послаблення хлібозаготівель. Та виявилося, що у нас заманеврувалися: липень місяць—скиртували, серпень—скиртували, у вересні почали орати, роздавали аванси. І не зважаючи на це, все таки багато хліба, як тепер виявилось, не було заскиртовано.

На місцях щодо скиртування і молотьби панували, треба прямо сказати, благодущні настрої. Бувало у вересні та і в жовтні, коли приїжджаєш, наприклад, до В.-Олександрівського, Зінов'ївського, Н.-Українки, Н.-Гарбузинки, Генічеська, до ряду районів Харківської області і натискуєш на хлібозаготівлі, то частенько доводилось чути такі благодущні заяви: „Що ви хочете, тягла у нас немає, працює на скиртуванні або сівбі, а з хлібом у нас все гаразд, хліб у нас в руках, і на potwierдження вам витягали записну книжку, де значиться що отаку то кількість хліба заскиртовано, є от стільки то скирт, от стільки то га необмолоченого хліба. Одним словом за цією арифметикою виходило все добре.

Ми тоді ще на початку і в процесі скиртування та обмолоту попереджали області і райони про небезпеку такого підходу, такого благодущного ставлення до скирт, та, як видно, цих попереджень було недосить. Ми були довірливими і нас обдурили. На папері скирти значилися, вважали, що все гаразд, а на ділі під час обмолоту потім виявлено величезну нестачу хліба, принаймні його було зовсім далеко не та кількість, як було показано на папері. Візьміть, наприклад, Зінов'ївське. Приїздили туди уповноважені, бачать скирти стоять, начебто все як слід, а тим, що з тяглом було важко, то на хлібозаготівлі не натискували. Подивляться, походять навколо скирт і від'їжджають. І тільки у вересні—листопаді, коли почали обмолочувати всі скирти, виявилось, що добру половину хліба розтягнуто, розкрадено. Ми тут піддалися благодущним настроям, що панували в областях і районах, довірили на слово, на хлібозаготівлі до кінця досить рішуче не натискували, не виявили достатньою мірою більшовицького передбачення, а керувати—це значить передбачати.

Практика черговости кампаній тривала і під час осінньої сівби. Становище з сівбою, як ви знаєте, було дуже тяжке. Ми все таки в основному труднощі подолали, з засівом вилізли, але знову таки коштом хлібозаготівель, що також було лінією найменшого опору, що завдало вдару хлібозаготівлям.

Правильний чи неправильний був такий „господарський спосіб“ у роботі, така черговість, у проведенні основних с.-г. кампаній? Безперечно, ні. Така черговість ховала в собі велику небезпеку для хлібозаготівель і ми за це дуже серйозно були покарані; легше витягли сівбу, а хлібозаготівлі зірвали. Ми випустили справу з рук і заподіяли непоправну шкоду хлібозаготівлям—основному завданню, яке ми повинні були виконати будь-що.

Якщо говорити про самі хлібозаготівлі, про методи проведення їх, про засоби натиску на слабкі ділянки, то й тут у нас цього року були дуже серйозні хиби.

Я повинен, передусім, нагадати про ті настрої, які були на початку хлібозаготівель, та й не тільки на початку, а протягом червня—вересня. В чім полягали ці настрої? У нитті про те, що плян важкий, що плян дали неправильний тощо. В цьому розумінні особливо відзначилися дві області—Дніпропетровська й Одеська. Треба правду сказати, що й інші від них не відставали. Ми на цю тему не раз говорили з районними працівниками Одеси і Дніпропетровського. Не раз і дуже серйозно ставили питання і змушені були щодо деяких керівних районних працівників вжити різких заходів, але, проте, треба по совісті визнати, що цю справу ми до кінця не довели, міцно не вдарили на приховані, замасковані настрої, на тих, які по кутках говорили, що з пляном нічого не вийде, треба зачекати, може знизять тощо.

Ми повірили багатьом товаришам, коли вони запевняли, божилися, що рішуче борються за хліб, що плян вони виконають. А під цей час провадилися балачки, які демобілізували, роззброювали партійні організації. Ці демобілізаційні настрої на місцях пояснюються ще й тим, що коли готувалися до хлібозаготівель, то займалися балачками про понижений плян, жили надією на легкий плян, орієнтували на це колгоспників. А потім коли дали плян, коли, наприклад, в Одесі, де врожай був багато кращий за торішній, дали плян більший за торішній, обласне і районне керівництво не зуміло навіть протягом цілої кампанії протидіяти цим настроям, не зуміло зламати цих демобілізаційних настроїв. Наші керівні товариші в районах опинилися на становищі людей, що не додержали свого слова, бо їх надії на легший проти минулого року плян не виправдались. Ясно, що людині, яка сама була так настроєна, боротися проти таких настроїв у інших дуже важко. Все це не могло не відбитися на хлібозаготівлях, і чималий період боротьби за хліб проминув у ваганнях, сумнівах, балачках тощо.

Чого варті самі балачки секретарів між собою про плян. Хіба обласники не знали про ці опортуністичні балачки? Знали, а відсічі не давали. Коли доводилось ловити такого секретаря й рубати, гостро ставити перед ним питання про його демобілізаційні настрої, він, звичайно, починав присягатися в тому, що нікому в районі він не говорив і не говорить і що повідомляв тільки в обкомі.

Така позиція наскрізь гнила, бо коли секретар сумнівається, не певен у виконанні пляну, то ясно, що цей секретар по-справжньому, з ентузіазмом працювати не зможе і тим більше не зможе він піднести ентузіазм в організації. У 99 випадках із 100 про такі настрої секретаря РПК та голови РВК знає весь актив, весь район і чекати після цього мобілізації сил, справжньої боротьби за хліб, ясно не доводиться. У нас чимало працівників, замість боротьби за хліб просто відсижувалися, маневрували, а деякі „комуністи“, що переродилися, просто саботували хлібозаготівлі.

Звісно, коли підходити до питання формально, так мовити, по адвокатському, то можна сказати, що ми про ці речі й говорили і винних карали, але, ясно, що ми, керівники парторганізацій—центральных і місцевих—так міркувати не можемо. Коли ми на ділі не зламали такого настрою, дали себе ошукати, не довели діла до кінця—значить наша робота в галузі хлібозаготівель була незадовільна.

Сказати, що плян, навіть попередній, був нереальний, ніхто, жоден більшовик не може. Досить по-чесному перевірити всі елементи, з яких складався урожай, перевірити всі дані, починаючи з урожаю і збирання, щоб з усією певністю сказати, що плян реальний.

Зрозуміло, що тим або іншим колгоспам, в наслідок помилок під час середрайонного планування, могли дати невірний плян, але сказати, що цього року Україні дали ми неправильний плян ні в кого язык не повернеться. Коли б у нас скрізь і всюди провадили тверду і рішучу лінію щодо всіляких опортуністичних настроїв, коли б, в областях і, насамперед, у вирішальних областях не було б такої благодушності і з самого початку хлібозаготівель міцно вдарили б по опортуністичних, перероджених елементах, у нас не могли б мати місце такі справи, як оріхівська, кобиляцька, балаклівська або, скажімо, нещодавно викрита баштанська справа. Візьміть Оріхівський район (Дніпропетровської області). Там протягом ряду місяців люди, що стояли на чолі районного керівництва, організовували саботаж хлібозаготівель, а з області посиляли туди уповноважених, всякі комісії, які нічого і ніколи не помічали, що там робиться. Те ж саме Кобиляки. Величезною ганьбою для старого керівництва харківської обласної організації є те, що в них буквально під боком, у Кобиляках, існував організований саботаж хлібозаготівель від керівництва районної організації, а вони до грудня нічого не помічали. Коли б обласні організації, їх керівництво знали справжнє становище справи у районах і колгоспах, ми всі ці факти викрили б значно раніше.

Оскільки в областях виявлялися благодушні настрої і як не серйозно їй погано вони уявляли собі становище в районах, показує відома нарада, яка була в ЦК під час приїзду тов. Молотова. Коли на цій нараді ми зажадали від обласників дати точні розрахунки на хлібозаготівлі,—нам до обіду дали одні цифри, а після обіду інші. Оцінка стану речей в районах, що її дали обласні секретарі і тоді, коли одержали першу знижку, і тепер, коли вони одержали ще одну знижку,—ця оцінка була несерйозна, показала, що наші області не уявляють ще собі, що робиться в районах.

Дуже багато хліба було витрачено на так зване громадське харчування При тім до вересня з цим злом не провадилося ніякої серйозної боротьби.

Надзвичайно характеристичний показник незадовільної роботи в справі хлібозаготівель є стан виконання пляну по одноосібному сектору. Тільки Вінницька область, яка до того ж мала менший плян проти минулого року, виконала завдання по одноосібному сектору; наближається до виконання пляну Київська область. Щождо таких областей, як Харківська, Чернігівська (що більшість її районів входила до Київської області), то в цих областях, де питома вага індивідуальника дуже велика—ми маємо найганебніший, обурливий провал, зрив пляну хлібозаготівель по одноосібному сектору і це—не зважаючи на постанови і вказівки ЦК.

Те ж саме слід сказати і про збирання мірчука. Цього року молоді хліба більше, як торік, а мірчука зібрали в два рази менше проти торішнього. Мірчук розбазарювали, розкрадали всілякі шахраї на млинах. Ми не додержували чималої кількості мірчука через те, що на селі широко розгорнулось нелегальне борошномельство, якого не помічали, з яким не боролись.

Коли взяти інші заготівлі, наприклад, сояшнику, то й тут така сама картина, як і з хлібом. Справа зовсім не в тім, що врожай сояшника менший за торішній, а в тім, що ми незадовільно працювали.

І, нарешті, останнє питання, що відіграло далеко не останню роль в незадовільному виконанні пляну хлібозаготівель і яке також показало, що ми тут допустилися серйозної помилки,—я маю на увазі

застосовану на Україні політику утворення й зберігання до виконання пляну хлібозаготівель так званих насінних фондів.

У чім суть питання? Відомо, що виконання пляну хлібозаготівель є першочерговий обов'язок кожного колгоспу. І якщо в селі опортуніст, агент класового ворога, виступає і заявляє: спочатку собі, а потім, що залишиться—державі, то тут, у цій лінії легко розібратися. Таку явно опортуністичну лінію відкине кожен комуніст, тут одразу видно, що вона не наша, а її підказав класовий ворог, хоч у нас були такі „комуністи“, які самі цю лінію обстоювали. Але була інша, суттю подібна до цієї лінія, яка заподіяла нам велику шкоду, яка чималою мірою пояснювалася боязкістю повторити помилку минулого року. Полягала вона в політиці утворення й зберігання так званих насінних фондів при невиконанні пляну хлібозаготівель.

Ми берегли насінні фонди, оголосивши їх недоторканими. Правда, ми не заперечували того, що за певних умов їх можна вивозити, але взагалі ми їх берегли і, безперечно, виявили цим погану послугу справі боротьби за хліб.

В чому шкода політики недоторканости фондів? Шкода в тому, що вона відсувала інтереси держави на другий плян, а в наслідок наші товариші у районах, замість того, щоб повернути справу, забезпечити першочергове виконання хлібозаготівель, відступили перед фондами. Така політика утворення і збереження фондів до виконання хлібозаготівель ясно послабляла наші позиції у боротьбі за хліб, за виконання пляну хлібозаготівель, утворювала благовідне прикриття для саботажників, посилювала опір хлібозаготівлям. Ця політика на ділі дезорієнтувала районних і сільських працівників, демобілізувала їх у боротьбі за хліб.

Справді, з одного боку, ми боролися проти куркуля, боролися за виконання пляну хлібозаготівель, а, з другого боку, в основному питанні про те, що державі хліб треба здати в першу чергу, а потім утворювати фонди ми посіли невірну позицію і опинилися в фальшивому становищі.

Відсутність належного розуміння обстановки, справжнього характеру труднощів, відсутність твердої ясної лінії у питанні першочерговості хлібозаготівель перед утворенням всіх без винятку колгоспних фондів перешкоджала справжній мобілізації партійних сил і утворювала розмагнеченість у виконанні пляну хлібозаготівель та надії на дальше його зниження. Це коштувало нам дуже дорого; хоч ми і виправили помилку, але прогаяного не надолужили і плян хлібозаготівель, навіть коли рахувати останню знижку, ми повнотю не виконали.

Я мушу прямо сказати, що ми плян провалили, не зважаючи на всі можливості його виконати, провалили тому, що ми працювали незадовільно.

3. На основі настанов т. Сталіна забезпечити корінний поворот у керуванні колгоспами

Тов. Сталін правильно сказав, що в усіх цих труднощах у хлібозаготівлях у незадовільному виконанні нами пляну винні ми самі, комуністи, а не колгоспники. Від того, як працюють, як керують комуністи, залежить і розвиток колгоспу і виконання пляну хлібозаготівель. Коли комуністи говорять твердо і ясно, що хліб державі треба здати в першу чергу, що його треба здати в отакі то строки, то колгоспники до цього прислухаються і йдуть за комуністами. Але

яולי комуністи крутять, маневрують, коли комуністи не щирі перед своєю власною партією, а з такими „комуністами“ ми стикалися у багатьох випадках, коли вони дворушничать, то чекати виконання пляну не доводиться, тут вимагати від колгоспників більше ніж від комуністів, не можна.

Успіх справи залежить від нас самих, від комуністів, від нашої роботи. А працювали ми в галузі хлібозаготівель незадовільно, що призвело до провалу пляну і утворило додаткові труднощі у проведенні інших сільсько-господарських кампаній і особливо наступної весняної засівної кампанії.

Нам уже давно треба було для того, щоб забезпечити успіх весняної засівної кампанії, переключитися цілком і повнотою на готування до весни, на ремонт тракторів, збирання насіння тощо. Ми ж через те, що забарилися з хлібозаготівлями, готування до сівби до останнього часу як слід не провадили. Особливо гостро стоїть у нас питання з насінням. Тут, як і в усьому готуванні до сівби, доведеться подолати великі труднощі, а подолати їх ми повинні будь-що, щоб впоратися з весняною засівною кампанією.

І ось, у зв'язку з усіма цими підсумками хлібозаготівель, ми повинні сказати, що критика нашої роботи, яку дав тов. Сталін у своїй промові на пленумі ЦК і ЦКК, сувора оцінка, яку дано в постанові ЦК ВКП(б) з 24-І—цілком правильна, другої оцінки бути не може. Стосується ця оцінка до всіх партійних організацій України. І якщо ЦК визнав за потрібне вжити організаційних заходів щодо трьох вирішальних областей—Дніпропетровської, Харківської й Одеської, то він виходив з того, що, передусім у цих основних областях треба швидко виправити помилки, а виправляти помилки треба, звичайно, з міцнішим, перевіренішим, надійнішим керівництвом ніж було досі. Ці три області, щодо яких ЦК ВКП(б) вирішив змінити керівництво, є вирішальні, вони рішають долю сільського господарства України, вирішують справу хлібозаготівель, вирішують справу сівби. Ось чому ЦК ВКП(б) вважав за потрібне, передусім, зміцнити керівництво цих областей. Але я знову підкреслюю, що оцінка, дана в постанові ЦК з 24-І, стосується не тільки зазначених трьох областей.

Коли взяти інші наші області, то хоч зовнішні показники таких областей, як Вінницька й Київська, багато ліпші, але я думаю, що ніхто не скаже, що робота в них іде задовільно. Плян хлібозаготівель вони виконали, але ви знаєте, в наслідок яких обставин ми змушені були цим областям дати багато знижені пляни. І Вінницька, і Київська області не виконали ще тих завдань, які поставила перед ними третя всеукраїнська партконференція в справі ліквідації проривів у сільському господарстві. Роботу і цих обласних організацій щодо керування селом не можна назвати задовільною.

Я вважаю, на нашому пленумі ми повинні розгорнути широку критику помилок і хиб нашої роботи в справі хлібозаготівель, у керуванні колгоспами, і на цій основі більшовицької самокритики забезпечити рішучий поворот, що його від нас вимагає ЦК партії в керуванні селом, забезпечити перебудування всієї нашої роботи на основі вказівок тов. Сталіна.

Робота буде величезна й важка. Тов. Сталін говорив, що турбот про сільське господарство, про колгоспи в нас тепер стало більше, ніж коли переважали індивідуальні господарства, відповідальність комуністів у справі піднесення сільського господарства значно збільшується. Керування колгоспами—справа складна і вимагає від

наших парторганізацій величезної практичної роботи. Потрібні не резолюції, не балачки, а повсякденна практична робота, щодо здійснення ухвал партії. Наші організації, наші комуністи повинні,—говорив тов. Сталін,—знати чим живе колгоспник, знати все, що в колгоспі відбувається, щоб вчасно прийти на допомогу і запобігти небезпеці, яка загрожує колгоспові. Тов. Сталін особливо підкреслює, що:

„Центр ваги відповідальності за провадження господарства перемістився тепер від окремих селян на керівництво колгоспу, на керівне ядро колгоспу. Тепер селяни вимагають піклування про господарство і розумного провадження справи не від самих себе, а від керівництва колгоспу, або вірніше, не стільки від самих себе, скільки від керівництва колгоспу. А що це значить? Це значить, що партія уже не може тепер обмежитися окремими актами втручання в процес сільськогосподарського розвитку, вона повинна тепер взяти до своїх рук керування колгоспами, взяти на себе відповідальність за роботу і допомогти колгоспникам вести своє господарство вперед на основі даних науки і техніки“.

Ці вказівки тов. Сталіна мусить добре запам'ятати кожний комуніст. Партійна організація України і, насамперед, її керівні кадри, повинні зробити всі потрібні висновки з вказівок тов. Сталіна і постанови ЦК ВКП(б) від 24 січня, мобілізувати всі свої сили на швидке виправлення своїх помилок, на рішуче перебудування своєї роботи та зміну метод керування колгоспами.

Зміна метод партійного керування повинна передусім, означати встановлення від усіх керівних партійних органів, починаючи від ЦК КП(б)У і до низових партійних осередків, суворого більшовицького контролю над роботою кожного комуніста, незалежно від того, яку він посідає посаду, серйозної критичної оцінки його роботи і рішучого виправлення хиб роботи кожного комуніста

Всі можливості, щоб швидко виправити становище, у нас є. Сил у нашій більшовицькій українській організації досить. Основне полягає в тім, щоб ці сили краще організувати, правильно розставити, піднести їх революційну пильність, бо „революційна пильність є та сама якість, яка особливо потрібна тепер більшовикам“. (Сталін).

Ми певні, що партійна організація України зуміє—на основі постанов січневого пленуму і вказівок тов. Сталіна, на основі постанови ЦК ВКП(б) від 24-І—рішуче на ділі виправити помилки й хиби і своєю більшовицькою роботою забезпечити успіх весняної сівби. (Тривали оплески).

Товариші! План весняної сівби на Україні опубліковано вчора в „Комуністі“, тим-то я докладно на числах не спинятимусь. Загальне завдання весняної сівби встановлено 17.130 тис. га, з них по колгоспах 11.860 тис. га, по радгоспах 2.130 тис. га і по одноосібному сектору 3.140 тис. га. Слід підкреслити, що при збільшенні засівного пляну на 400 тис. га проти минулого року, ми повинні збільшити ярий зерновий клин на 1.048 тис. га. Таке збільшення засіву зернових треба провести, з однієї сторони, коштом загального збільшення засівної площі і з другої—коштом зменшення площі під просапні культури. Засівну площу під буряки скорочується на 270 тис. га з тим, щоб коштом поліпшення обробітку підвищити врожайність буряків до 100 центнерів з га. Виконання збільшеного пляну засіву зернових культур і підвищення врожайності зернових і технічних культур, з них, насамперед, буряків—є центральне завдання весняної засівної кампанії на Україні.

У розв'язанні цього завдання ми маємо подолати ряд труднощів. Перша полягає в тім, що оранку нам доведеться весною про-

вести значно більшими розмірами, ніж торік, бо ми не виконали плану підняття зябу.

Разом піднято під зяб 3.600 тис. га, або 49% плану проти 6,5 млн. га, піднятих торік. У вирішальних областях ми маємо таке становище: Одеська область виконала план підняття зябу тільки на 29%, Дніпропетровська—38%, Донецька—40%, Харківська—46%.

Отже, коли торік процент ярої сівби по веснооранці дорівнював 37, то цього року доведеться засіяти по веснооранці 79%. На першому місці щодо кількості землі, яку доведеться засіяти по весняній оранці, стоїть Одеська і Дніпропетровська області і дуже солідна кількість землі припадає на Вінницьку.

Із збільшення площі веснооранки виходить, що ми матимемо значне підвищення навантаження на тяглову силу, а тяглова сила цього року є одне з найдошкульніших місць весняної кампанії. За даними Наркомзему, ми маємо на Україні зменшення числа робочих коней. Щоб подолати ці труднощі з тяглом, потрібні будуть додаткові зусилля наших парторганізацій.

З тракторами у нас, звичайно, становище протилежне—ми маємо зростання механічного тягла. Весною минулого року тракторний парк сільського господарства України дорівнював 393 тис. кін. сил, а до весни цього року ми матимемо приблизно 525 тис. кін. сил. Коли брати тільки МТС, які відіграватимуть вирішальну роль у весняній сівбі—бо вони повинні засіяти 71% весняної засівплощі колгоспів, а буряків—88%, то вони, МТС, мали весною минулого року 230 тис. кінських сил, а до квітня 1933 року матимуть приблизно 335 тис.

Чи можемо ми з наявним тракторним парком, з тим живим тяглом, що його має сільське господарство, впоратися з весняною сівбою? Можемо, якщо ми добре проведемо ремонт, забезпечимо добрий догляд тракторів і доможемося збільшення продуктивності тракторного парку цього року мінімум на 25—30%, якщо поруч цього ми краще, доцільніше скористаємо живе тягло,—за цих умов, організувавши по-більшовицькому всю роботу, ми зможемо виконати план весняної сівби повнотою.

Можливості для цього у нас є. Зросли і значно зміцніли наші колгоспи й радгоспи. На основі успіхів індустріалізації, під колгоспне і радгоспне господарство підведено потужну технічну базу, яка набагато поширилася за останній період, а це видно з чисел наявності тракторів. У боротьбі за колективізацію, проти решток куркульства, проти ворожих контрреволюційних елементів зросли і колгоспні кадри. Все це, за умови поліпшення якості нашого керівництва, мобілізації всіх сил, підвищення революційної пильності і рішучого вправлення припущених помилок і хиб у роботі на селі,—дає нам можливість забезпечити перемогу у весняній сівбі.

Товариші, підраховуючи всі наші можливості і ресурси, з якими ми вступаємо у весняну сівбу, а вони, як бачите, величезні—ми повинні зважити ту нову обстанову, яку ми маємо тепер на селі.

Хоч ми періоду хлібозаготівель і завдали розтрощувального вдару куркульським і іншим антирадянським елементам, проте небезпека повторення куркульського саботажу і підривної роботи під час сівби не виключена. Обстанову загострення класової боротьби ми матимемо і у період засівної кампанії. Уже тепер у ряді колгоспів куркульські і шкідницькі елементи, граючи на пережитках власницьких настроїв недисциплінованої і відсталोї частини колгоспників, намагаються організувати саботаж весняної сівби, що особливо виявляється тепер під час збирання насіння. Має бути вперта, шалена класова боротьба

з куркульськими, петлюрівськими, махнівськими і іншими ворожими елементами. Ми повинні піднести пильність наших організацій, кожного комуніст, а кожного колгоспника, не ловити гав, не бути бездіяльними і не чекати поки класовий ворог знахабніє, а зламати його опір, розгромити до краю його сили. Треба вибивати з колгоспів антирадянських людей, добре перевірити, хто сидить на таких посадах, як завгосп, рахівник, комірник тощо, зміцнити ці ділянки, згуртувати актив, одне слово, за найкоротший час домогтися, щоб усі без винятку райони, всі колгоспи стали до сівби організовано, по новому озброєні.

З усією рішучістю треба покінчити з недбайливістю і благодушними настроями. Ми повинні зважити політичну й організаційну науку хлібозаготівель, перебудувати і поліпшити керування колгоспами відповідно до директив січневого пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) і вказівок тов. Сталіна, подвоїти, потроїти свої зусилля і в більшовицькій боротьбі за розв'язання завдань, що їх поставила партія, успішно провести весняну засівну кампанію.

II. Про зміцнення колгоспів і завдання весняної сівби на Україні

Товариші, успіх сівби вирішують у нас колгоспи й радгоспи. Тим то питання зміцнення колгоспів і радгоспів, правильної організації праці, правильного розставлення сил і поставлення всієї роботи є першорядні, вирішальні.

Протягом цього року колгоспи України, не вважаючи на ряд хиб у роботі і керівництві значно зміцніли. Вони нагромадили багатий досвід і на ділі показали перевагу колгоспного господарства перед одноосібним. Це, насамперед, стверджується тим, що ми майже скрізь маємо збільшення прибутковості колгоспів. Зросла вартість трудодня, а в ряді районів і колгоспів вона зросла дуже значно. Принцип розподілу, особливо, натуральної частини прибутку, за трудоднями глибоко ввійшов у практику колгоспів. Це дало вже чудові наслідки і щодо того, що в колгоспах, на основі твердо проваджуваного принципу розподілу прибутків за трудоднями, утворилось і утворюється міцне ядро колгоспників, яке, будучи основним кістком колгоспу, обороняє інтереси колгоспу від рвачів, ледарів, і своєю сумлінною роботою поліпшує колгоспне господарство, показує приклад іншим відсталим елементам, веде їх за собою, змушує працювати по-справжньому. У колгоспах виросли кадри колгоспників, які вперто борються за кращу організацію праці, за зміцнення господарства колгоспу. Це є величезне завоювання нового колгоспного ладу. Не тільки старі колгоспи а й більша частина нових, порівняно недавно організованих колгоспів, домоглися досить солідних наслідків, значно підвищили прибутковість, чималу кількість продукції здали державі і забезпечили колгоспників як натурою, так і грошми. Багато колгоспів досягли високого врожаю, при чім врожаю сталого, який набагато перевищує врожай окочених колгоспів.

Основний підсумок колективізації і проведення політики ліквідації куркульства полягає в тім, що колгоспи перемогли остаточно, і наше завдання тепер—всіма заходами зміцнити колгоспи організаційно. Головне тепер—це усунути хиби, організувати роботу щодо керування колгоспами так, щоб зробити колгоспи справді більшовицькими. Хиб у роботі колгоспів, особливо молодих, ще багато. Досі ще не закінчено розподілу прибутків за 1932 рік. Адже це з погляду зміцнення колгоспу дуже істотне питання. ЦК з цього приводу кілька разів давав директиви і, проте, з розподілом прибутків у колгоспах, які вже виконали план, справа стоїть погано.

За даними Наркомзему, по Одеській області прибутки за 1932 р. розподілено тільки у 12⁰/₁₀₀ колгоспів, по Дніпропетровській області—5,2⁰/₁₀₀, по Харківській області—18,4⁰/₁₀₀. Трохи краще стоїть справа у Вінницькій області—31⁰/₁₀₀. Щоправда, відомості ці неповні, але навіть, якщо і зробити певну прибавку на відставання звітності і недооблік, то і в цьому випадку слід визнати становище за абсолютно ненормальне. Тимто треба періоду готування до весняної сівби зробити остаточні розрахунки за 1932 рік, розподілити наслідки господарювання.

Далі. Хоч ми й домоглися великих наслідків у впровадженні принципу розподілу прибутків за трудовими днями, проте, ми маємо багато випадків, коли цей принцип порушували і натуральну частину прибутків розподіляли за ідацьким принципом. Про ці факти районні організації довідувалися дуже пізно, коли виправити помилки було вже майже неможливо. Візьміть такий район, як В.-Лепетинський. Там ми мали особливо багато випадків розподілу за ідацьким принципом, коли, наприклад, колгоспник, який виробив 375 трудових днів, одержував аванси 250 грам на трудові дні, а колгоспник, що має 55 трудових днів—410 грам, 520 грам, тощо, той хто виробив менше число трудових днів, але має в родині більше ідаків одержував за свій трудові дні більше хліба, ніж зразковий передовий колгоспник. Зрозуміло, що такий принцип, крім шкоди колгоспові, нічого дати не може і ми повинні такі явища ліквідувати негайно.

Особливо слід спинитися на громадському харчуванні в колгоспах. Мабуть, у жодному питанні не наробили стільки помилок, так не „прошляпили“, як у так званому, громадському харчуванні. Під виглядом громадського харчування, розбазарено, розтягнуто, змарновано величезну кількість хліба. В ряді місць громадське харчування перетворилось, власно кажучи, на методу зрівнялівського розподілу основної натуральної частини прибутку хліба. Ви знаєте, що хліб у громадському харчуванні зараховується у трудові дні. І ось, що виходить: наприклад, в колгоспі „Прожектор“, Драбівського району (Харківська область) з усієї кількості хліба, яку належить видати за трудовими днями, видано безпосередньо на руки натурою 30⁰/₁₀₀, а 70⁰/₁₀₀ витрачено на громадське харчування; в колгоспі ім. Чубаря, того ж таки району, видано на руки натурою 36⁰/₁₀₀, а решта пішла на громадське харчування. Ось, ще яскравіші факти: по В.-Бурлуцькому району (Харківська область) в колгоспі „Жовтневий колос“ фактично видано 25⁰/₁₀₀, а в колгоспі „1-го Травня“—тільки 7⁰/₁₀₀. Це найгірша форма зрівнялівки на користь ворогові, ледареві, рвачеві. Коли б увесь хліб, розбазарений на громадське харчування, видали колгоспникам за трудовими днями, ми мали б багато краще становище з виходами на роботу, з трудовою дисципліною. Громадське харчування у значній кількості колгоспів було тільки прикриттям одчайдушнішого розкрадання хліба. Ось кілька прикладів: у Стрельницькому колгоспі, Малодівицького району (Чернігів. обл.) за 3 місяці на громадське харчування витрачено 1000 пуд. хліба. Хліб видавався всім, без розбору і, головне, він припадав ледарям, які спеціально приходили до роздавання хліба, до обіду. У колгоспі „Батрак“, Станіславчицького району (Вінницька обл.), під виглядом громадського харчування видавали по 3 фунти на день на людину. Є й такі факти, коли видавали по 4—5 фунтів хліба на день, крім великої кількості борошна, яке йшло на всілякі додаткові приварки, галушки, тощо. Наприклад, у колгоспі „П'ятирічка“, Кривоозерського району (Одеськ. обл.), крім, натурованців для

тих, що працювали в полі, видавалося щодня по 4 фунти хліба, по 1 фунту борошна на приварок.

Там, де видавали по 3—4—5 фунтів на день, ми мали справу уже не з громадським харчуванням, а або з одвертою крадіжкою хліба, або з перетворенням явочним порядком, так званого, громадського харчування, на своєрідну нелегальну систему розподілу хліба. І все це робилося абсолютно безконтрольно, безкарно, під самим носом у наших сільських і районних організацій.

Я не можу не нагадати вам про славнозвісне громадське харчування минулого року у так званих важких районах. Ви знаєте, весною у бурякових районах на громадське харчування ми витратили понад 2 млн. пудів хліба. Коли б цей хліб видавали тим, хто працював, а не всім, хто тільки приходив вечеряти й обідати, у нас буряки були б оброблені повнотою. Наші, товариші на місцях виявили настійність тільки в одержанні хліба, а за його раціональним використанням не простежили і дали можливість цей хліб розбазарити.

У нас були також факти, коли колгоспи платили, і до того дуже щедро, хлібом за найману працю. Дуже багато колгоспів розплачувалися хлібом. Все це коштувало багато хліба.

Тепер у ряді районів громадське харчування знову починає відновлюватися. Я маю на увазі не громадське харчування в широкому розумінні цього слова, а тільки видачу хліба. Очевидно, треба буде цілком відмовитися від витрачання хліба на громадське харчування з тим, щоб хліб видавати індивідуально колгоспникам, залежно від наслідків праці.

Серйозні хиби виявилися минулого року і лінією виробничої роботи в колгоспах. В чім вони виявилися? Основна і головна хиба в тім, що ми ще не утворили і не закріпили міцно в усіх колгоспах постійні виробничі бригади. Цих бригад у більшості колгоспів ще немає. А до чого призводила відсутність постійної бригади? До знеосіблення землі, реманенту, тяглової сили худоби тощо. Ясно, що це не могло не відбитися на наслідках роботи. В багатьох колгоспах ми маємо низьку виходжуваність на роботу, слабку дисципліну. В ряді колгоспів, як ви знаєте, на роботу в поле виходять пізно і коли вирахувати час, що йде на приготування, на їжу, на куріння, відпочинок тощо, то виходить, що корисно працюють 4—5 годин. Якість роботи в дуже багатьох випадках низька.

Все це—погана якість і низька дисципліна минулого року почасти є наслідок нерозберихи, плутанини, поганого поставлення нормування і оцінки праці, особливо на вирішальних польових сезонних роботах.

І, нарешті, незадовільне становище у нас з керівними обслуговуваними кадрами в колгоспах, їх нестійкість, їх плинність, незавжди вдалий добір, засміченість чужими ворожими елементами.

Такі, загальними рисами, є хиби роботи колгоспів минулого року.

Коли ми говоримо про хиби в роботі колгоспів, слід мати на увазі не тільки організаційну сторону цієї справи, а й політичну. Всякий мінус, хиба, промах у роботі колгоспу зараз же використовує класовий ворог. Він насаджує, роздуває ці хиби, провадить підривну роботу. Отже, боротися з поганою виходжуваністю на роботу, з поганою якістю роботи треба не тільки організаційними заходами, а й політичною роботою, викриваючи класову суть цих хиб, щоб організувати колгоспника на боротьбу за краще господарювання в колгоспах.

Побороти, викоринити хиби в колгоспах не можна, якщо ми рішуче, як сказано в постанові об'єднаного пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б),

не очистимо колгоспи від решток розбитих ворожих клас. Треба вигнати з колгоспів, а також з апаратів МТС і земорганів куркульські, петлюрівські, махнівські і інші контрреволюційні елементи, дібрати для колгоспів міцні, більшовицькі кадри і завоювати в колгоспах міцну більшість.

1. Про організацію праці і зміцнення труддисципліни в колгоспах

Я, товариші, докладно не спинятимуся на всіх питаннях зміцнення колгоспів, спинюся тільки на основному, що має безпосереднє відношення до весняної засівної кампанії.

Насамперед, про організацію праці в колгоспах. Це питання є вирішальне в справі зміцнення колгоспів, і не тільки в колгоспах, а і в радгоспах. Від правильної організації праці залежить ефективність використання тягла, машин, всіх наших ресурсів, і, отже, підвищення врожайності, зростання продукції, прибутковості колгоспів тощо.

Для нас питання організації праці в колгоспах має особливо велике значення. Не можна успішно розвивати нове, велике громадське господарство, яке є колгосп, не організувавши працю, не утворивши стійку міцну дисципліну, якій корилася б уся колгоспна маса. Завдання це важке, важче, ніж, скажімо, на заводі, де ми маємо справу з кадровим складом робітників в умовах організації праці, що склалася роками відповідної заводської дисципліни, без якої неможлива робота на підприємстві, бо машини й механізми не терплять недисциплінованості, тухтійства. Щоправда, не можна сказати, щоб на заводах дисципліна була у нас ідеальна, ми й тут маємо багато труднощів, але в колгоспах цих труднощів незрівняно більше і боротьба з ними багато важча. Треба утворювати наново організацію праці. Це зв'язано з перевихованням колгоспників, зі зміною їх психології. І в цьому є особлива складність цього завдання. Саме тому ми повинні особливо велику і серйозну увагу віддати справі організації праці, утворенню нового трудового ладу, утворенню соціалістичної трудової дисципліни в колгоспі.

Без керування партії, без нашого безпосереднього керування колгоспним життям, без того, щоб не ввійти в усі деталі аж до найдрібніших питань, які іноді відіграють вирішальну роль у колгоспі— без цього зміцнити колгоспи, організувати працю неможливо. І колгоспний актив, і ми, комуністи, насамперед відповідальні за роботу колгоспу. Тим паче через це ми зверху донизу, і партійні, і радянські організації, повинні взятися до організації праці в колгоспах, повсякденно допомагаючи і керуючи цією справою.

Основа корінного поліпшення організації праці в колгоспах є утворення постійної виробничої бригади, до якої прикріплюється ділянки у полях сівозміни на весь час сівозміни. Так і написано в постанові останньої сесії ЦВК. Без постійної виробничої бригади, твердого керівництва, міцної дисципліни, високої продуктивності праці не можна зміцнити колгосп. У сільському господарстві найщільніше зв'язані всі цикли роботи не тільки в межах одного року, а робота сільськогосподарського року в цілому, починаючи від обробітку землі, засіву оранки і т. д. провадиться і повинна провадитись, зважаючи інтереси майбутнього року. Від цього залежить урожай протягом цілого ряду років. Отже, питання про закріплення бригади на весь час сівозміни є питання вирішальне. Підняти дисципліну, підвищити продуктивність праці в колгоспі без організації постійних бригад на довгий час—неможливо, немислимо. Діяти за організацій-

ним шабльоном тут, звичайно, не можна. Треба зважувати місцеві умови і стосовно до них утворювати бригади, маючи на увазі, що основний принцип ясний—це постійна бригада.

Для постійної виробничої бригади вирішальне значення має бригадир. Якщо порівнювати з заводом, то можна сказати, що бригадир у колгоспній бригаді є теж саме, що й майстер у цеху. Так само, як без доброго майстра не буде порядку, виробничий механізм не працюватиме справно, так і без доброго бригадира не буде міцної колгоспної бригади, не буде справжньої соціалістичної трудової дисципліни. Добір бригадира з досвідчених людей рухливих, добрих організаторів, і до того ж людей надійних, відданих справі колгоспного будівництва партії, є завдання першорядної ваги. І в цьому питанні наука хлібозаготівель не повинна пройти даром. Ви знаєте, як багато чужого елемента пролізло до колгоспів на пости бригадирів. Не випадково клясовий ворог крім таких посад, як рахівник, комірник тощо намагається, насамперед, пролізти в бригадири. І від того, хто стоїть на чолі цієї виробничої командної вишки, хто є бригадир, залежить значною мірою і якість обробітку землі, і проведення сівби, і врожай.

Дальше питання, зв'язане з організацією праці—це встановлення пляну виробничих робіт для кожної бригади. Встановлення такого пляну не можна вважати за справу тільки самої бригади, самого колгоспу. Справа ця дуже серйозна і заходить коло неї щільно—завдання МТС, особливо ділянкових директорів, і не тільки МТС, а й партійних осередків, які керують колгоспами. Без такого, точно опрацьованого пляну, який передбачив би кожну роботу, календарний строк виконання її, розставлення людей тощо в кожній бригаді, в кожному колгоспі, неможливо буде провести ту велику і важку роботу, яка стоїть перед нами весною. Метушня, робота ривками, незнання за що взятися і що робити кожного даного моменту—така безпляновість може заподіяти тільки шкоду в сівбі, бо часом ми обмежені, дорогий кожен день, і 2—3 дні часто вирішують долю врожаю. Тут потрібен твердий плян, все повинно заздалегідь розрахувати, підготувати.

Ми, комуністи, що відповідаємо за сівбу, повинні ввійти в усі деталі пляну. Партійна організація в цілому, кожен комуніст зокрема, повинні за цей період, що лишився до початку сівби, опрацювати плян такою мірою, щоб він був справді чіткою оперативною програмою дій для колгоспу, для кожної бригади.

Поруч пляну роботи виробничої бригади треба встановити таку систему обліку і звітності, з якої було б видно кожного даного моменту наслідки роботи бригади, щоб не було знеосібленої, щоб кожен бригадир, кожен учасник бригади міг бачити оцінку своєї роботи і порівняти наслідки своєї роботи з наслідками роботи іншої бригади, іншого колгоспника.

Якість роботи бригади вирішує успіх сівби. І коли нам вдасться провести таку систему оплати як натурою, так і грошми, за якої кожний колгоспник бачив би і відчував, що коли він краще працює—він більше одержить, буде краще винагороджений,—ми якість роботи в колгоспі підвищимо.

Щоб стимулювати підвищення якості роботи ми пропонуємо встановити такий порядок, щоб надалі видавання як грошових, так і натуральних авансів провадилося по бригадах розмірами різними для кожної бригади, залежно від якості і наслідків їхньої роботи.

Найважливіше питання в справі організації праці й утворення в колгоспі дисципліни та сумлінного ставлення до праці є питання про норми виробітку і розцінки праці. Справу цю значною мірою у нас було віддано самопливові. Існував загальний принцип оплати за трудоводнями, а ось, як найдоцільніше застосувати його до оплати різних категорій робітників, не було продумано. І в наслідок цього, коли видавали восени минулого року натуральні аванси, в багатьох випадках саме тих, хто працював чесно, по-ударному, на основних роботах, на польовій роботі, на оранці, на сівбі і іноді в дуже тяжких умовах—виявилось, обійшли, скривдили, рівняючи до інших колгоспників. Коли викрили ці явища, ми дали директиву збільшити розцінки трудоводнями тим, хто був на польових роботах, але цілком усунути припущені тут помилки ми не змогли. Я хочу навести один характеристичний приклад, який показує, як колгоспники в наслідок неправильного нормування і розцінок, які сумлінно працювали на найвирішальніших польових сезонних роботах, виробляли трудоводнями менше за тих, хто виконував некваліфіковану постійну роботу і менше за працівників управлінського апарату. Ось лист колгоспника Онищенка з колгоспу „Соціалістичний штурм“ до редакції газети „Колгоспне село“.

„Я, колгоспник колгоспу „Соціалістичний Штурм“ (Валківського району), працював весь час на польових роботах, оцінка трудоводня була багато менша за фактичну вартість. За день писали 50% і 75% трудоводня. Я за весь період польових робіт, а також і дворових працював щодня. За рік мені нараховано 185 трудоводнів. А правління колгоспу, як голова, заступник, рахівник, секретар, табельник, бригадир і польовод нарахували собі за фактично пророблений день від 125% до 175% трудоводня. Тепер, наприклад, голова колгоспу має за звітний рік 525 трудоводнів, рахівник має 450 трудоводнів, приблизно стільки ж одержали і працівники контори. Я ж працював у полі, а рахівник у конторі, він одержує на 450 трудоводнів продуктів, а я на 185 трудоводнів. Виходить, що член правління, або працівник контори одержав вдвоє більше хліба, ніж польовий робітник“.

Цей лист, як у дзеркалі відбиває те становище, яке ми в багатьох випадках маємо в колгоспах, в наслідок плутання і формального підходу до оцінки праці. Лист цей характеристичний і тим, що показує, як колгоспники починають цінити самий принцип оплати за трудоводнями. Якщо значна частина колгоспників раніше досить байдуже ставилася до запису трудоводнів, то тепер принцип розцінок трудоводнями набув загального визнання, колгоспник сперечається за те, коли йому не дописали пів трудоводня, чверть трудоводня. Це великий плюс, велике завоювання. Тим паче повинні ми швидко виправити всі хиби у розцінках і системі розрахунків, перетворивши трудоводні на підойми стимулювання підвищення якості роботи.

Не можемо ми далі терпіти такого становища, коли сплата управлінського апарату трудоводнями поглинає величезну кількість хліба і грошей, провадиться на шкоду основним категоріям колгоспників, що працюють на польових роботах. Витрати на управлінський апарат дуже великі і ніякою мірою не залежать від наслідків господарювання в колгоспі: чи погано чи добре працює колгосп, на нарахуванні трудоводнів обслуговному персоналові це не відбивається.

Ось кілька прикладів. Колгосп „Новый путь“, Ржищівського району (Київська область)—виробничий план виконав на 25%, а перевитрата трудоводнів на адміністративно-управлінський апарат становить 188%. Колгосп ім. „8-го березня“, Токмацького району (Дніпропетровська область) план виконав на 50%, а витрачено трудоводнів на оплату

адміністративно-управлінського апарату 222⁰/₀ проти передбачених витрат на апарат. Колгосп „Красный восход“, Оріхівського району (Дніпропетровська область) виконав плян на 31⁰/₀, а витрати трудоднів на оплату адміністративно-управлінського апарату 138⁰/₀. По Харківській області: колгосп „Індустрія“, Решетилівського району плян виконав на 56⁰/₀, а витрачено трудоднів на оплату адміністративно-управлінського апарату 153⁰/₀. По АМСРР—колгосп „Красная заря“—плян виконав на 63⁰/₀, а на оплату адміністративно-управлінського апарату витрачено трудоднів 174⁰/₀. У Донецькій області: колгосп „Комсомольська Правда“—відповідно 81,5⁰/₀ і 233,3⁰/₀, колгосп ім. Молотова—59,9⁰/₀ і 127,7⁰/₀.

Факти кричущі, а наші товариші на місцях сиділи і писали резолюції про значення оплати за трудоднями, не помічаючи цих неподобств. Витрати на утримування управлінського апарату треба рішуче скоротити, встановити тут певні ліміти, щоб адміністративний апарат одержував натурою за вироблені трудодні не вище, ніж добрий колгоспник, що працює в рільництві.

Про труддисципліну. Це питання треба особливо вип'ятити, як одне з найважливіших, корінних питань зміцнення колгоспів. Я вже говорив про те, що в багатьох колгоспах з труддисципліною негаразд. Ось що, наприклад, показало обслідування, проведене по 1.300 колгоспах. З цих даних видно, що 10,3% колгоспників, охоплених цими колгоспами 1932 року, не мають жодного трудодня. 29% колгоспників мають до 50 трудоднів. Поруч таких колгоспників є також і значні групи передових колгоспників, які виробили і 200 і 250 трудоднів. Але, як бачите з наведених цифр, становище з виходами на роботу, з дисципліною у багатьох, особливо недавно утворених, колгоспах, за благополуччя визнати не можна.

За зміцнення трудової дисципліни нам доведеться взятися всерйоз і негайно. Треба розгорнути широку масову роботу щодо виховання колгоспника—вчорашнього дрібного власника, виховання в ньому свідомого ставлення до громадської власності, до колгоспного добра, до громадської дисципліни. Цю масову політичну роботу ми повинні сполучувати з найрішучішими заходами проти рвачів, ледарів, проти людей, що намагаються зривати роботу добрих колгоспників, шкодити колгоспові.

У кожному колгоспі треба встановити твердий суворий внутрішній розпорядок, який повинен регламентувати всю роботу в колгоспі, час виходу на роботу, час початку і закінчення робіт, час перерв тощо. Цього розпорядку треба додержувати точно і акуратно. Особливо суворо треба карати тих, хто не виходить на роботу саме тоді, коли потрібен вихід всіх працездатних, надто в період стихійного лиха, боротьби з шкідниками, загрози осипання хліба, боротьби з бур'янами і т. інш.

За постановою сесії ЦВК СРСР до статуту сільськогосподарської артілі внесено пункт про те, що на членів колгоспу, які відмовляються з неповажних причин виконувати доручену їм роботу, накладається штраф, а за повторної відмови, виключати їх з колгоспу. Цей пункт статуту треба провадити з усією твердістю. Ми повинні на боротьбу за труддисципліну згуртувати всю колгоспну масу, піднести на нову височінь соціалістичне змагання і, спираючися на колгоспний актив, домогтися тут корінного переламу.

Дуже важливе значення матиме для зміцнення дисципліни, підвищення виходів на роботу колгоспників, накреслювана зміна розцінок праці. Буде встановлено розбиття всіх робіт на 7 груп. Ця шкала

передбачає підвищення розцінок праці на польових сезонних роботах на складних збиральних машинах і т.інш. Нові розцінки і правильне, встановлення норм безперечно сприятимуть збільшенню зацікавленості колгоспника до роботи, сумлінного ставлення до праці. Одним словом, всі ці важелі треба правильно використати для піднесення дисципліни, для організаційного зміцнення колгоспу.

Ставлячи перед собою завдання зміцнення колгоспу, утворення міцної сталої бригади, ми не можемо обійти таке питання як відхідництво. Справді, візьміть майже перший-ліпший колгосп, у якому числиться 300—500 працездатних і погляньте, скільки людей там лишаються в найгарячіший час польових робіт. Багато прикладів, коли є половина, в кращому разі $\frac{2}{3}$ працездатних. Інші виїхали на роботу до міста, на новобудови, заводи, на всякі сезонні роботи, а потім під кінець збирання вони повертаються до колгоспу. Тимчасом у зв'язку з поширенням засівних площ, зростанням площі під технічні культури—потреба на робочу силу в колгоспах величезна.

У бурякових районах, де потрібна дуже велика кількість робочої сили на обробіток та збирання буряків, ми минулого року опинилися у тяжкому становищі через недостачу робочих рук. В ряді колгоспів є певна кількість землі, яку треба обробляти, а людей не вистачає. Ці „колгоспники“ приходять до колгоспу тільки для того, щоб відтерти ліктем тих, хто працював сумлінно і урвати собі частку від колгоспного врожаю, а потім знову зникнути. Літунам треба оголосити нещадну боротьбу. Чи можемо ми за такого стану, коли частина колгоспників в найгарячіший час відсутня, утворити стаłe господарство, утворити постійну бригаду? Звісно, ні.

Питання про закріплення постійного складу бригади, про те, щоб люди справді працювали у колгоспі, має величезне значення і ми повинні довести його до кінця. Щоб забезпечити швидко й своєчасне виконання сільськогосподарських робіт під час сівби, поління, збирання та молотби доведеться заборонити відхід колгоспників, відпускаючи на сторону тільки зайву робочу силу організованим порядком.

І, нарешті, про людей, про перевірку та добір кадрів у радгоспах. Минулий рік показав, що ми в доборі керівних кадрів не виявили достатньої пильності. Куркульським, петлюрівським, махнівським і іншим контрреволюційним елементам пощастило пролізти до багатьох колгоспів, а також до апарату МТС та земвідділів. Парторганізації України не зуміли своєчасно викрити підривної роботи ворожих елементів у колгоспах. І тільки в останньому періоді хлібозаготівель їм завдали нищівного вдару. Проте, перед нами ще величезна політична робота щодо очистки колгоспів та зміцнення їх перевіреними більшовицькими кадрами.

Особливу увагу ми повинні приділити доборові кадрів голів, членів правлінь, і на такі важливі командні вишки у колгоспах, як рахівники, завгоспи, комірники і т. інш. Пленум ЦК і ЦКК ВКП(б) у своїй постанові про утворення політвідділів МТС особливо підкреслив значення добору кадрів на ці колгоспні посади. Ми повинні тут добрати перевірених, надійних, чесних людей, контролювати їхню роботу, держати ці командні вишки під своїм постійним наглядом.

Велике лихо є плинність керівних колгоспних кадрів. У багатьох колгоспах голови змінювались кілька разів протягом року. Я не хочу цим сказати, що неправильно робили, змінюючи і знімаючи людей. Не можна було не зміняти, не можна було не виганяти і не віддавати під суд, коли голова або інші керівні особи виявились ворогами, са-

ботажниками. Але з цього ми повинні зробити такий висновок: добирати таких людей, яких не доводилося б знімати і змінювати. Перевірте добре, що називається з пристрастю кожного чоловіка і коли ви його лишаєте, не сіпайте, не смікайте надаремно з кожної дурниці.

Сталість кадрів, нагромадження цими кадрами досвіду знання колгоспу, знання людей—відограє вирішальну роль. Керувати по справжньому колгоспом голова зможе тільки тоді, коли він знатиме господарство, людей, знатиме, на кого спертися, кому яку роботу доручити. А коли ви будете кожні два місяці змінювати голову, хіба він зуміє керувати колгоспом, звісно, ні. Колгоспові потрібні люди, які знають колгоспну масу й уміють працювати. Без цього домогтися хуткого зміцнення колгоспів ми не зуміємо. Ось чому ми повинні твердо засвоїти величезне значення добору людей, і в своїй повсякденній роботі боротися за утворення міцних, сталих колгоспних кадрів.

Такі, товариші, ті основні питання організаційного зміцнення колгоспів, які ми повинні особливо загострити в зв'язку з весняною сівбою. Я не міг охопити тут всіх питань, що цілком зрозуміло. Я гадаю, що коли ми візьмемося дружно і організовано до розв'язання тих питань, про які я говорив, і справді їх розв'яжемо,—ми набагато зміцнемо наші колгоспи.

2. Основні питання готування і проведення сіви

Про збір насінних фондів

Тепер, товариші, я спинюся на найскладнішому, і в той же час на найвирішальнішому в теперішніх умовах питанні весняної засівної кампанії, на питанні про насіння.

Визначаючи програму збору насіння, ми з усією суворістю підраховували потрібний нам цього року засівний матеріал.

Як же фактично стоїть справа з утворенням насінних фондів. Тепер (на 5-II) плян засипу насіння виконано тільки на 43⁰/₁₀₀. До того ж зібране насіння, як по областях, так і за видами культур розміщено для нас не сприятливо.

Степові області, насамперед, Одеська, Дніпропетровська, які своїми природними і іншими умовами повинні раніш за всіх розпочати сіви, зібрали, проте, дуже мало насіння. Дніпропетровська область має покищо тільки 10,4⁰/₁₀₀ насінного фонду, Одеська—має 13,6⁰/₁₀₀, Донбас—21⁰/₁₀₀, Харків—32,5⁰/₁₀₀, в той час, як Вінницька, Київська мають багато більше: Вінниця, за даними на 5 лютого, має 88,3⁰/₁₀₀, Київ—80,7⁰/₁₀₀. Районів, які повнотою зібрали насіння, ще дуже мало—їх на Україні тільки 19, навіть у Вінницькій, Київській і Чернігівській областях таких районів є одиниці, і то за культурами насіння зібрано незадовільно.

Становище з насінням, як бачите, у нас поки дуже напружене. Я думаю, що з труднощами, зв'язаними з тягловою силою, оранкою ми відносно легше впораємося. Найголовніше—це подолати труднощі у збиранні насіння, в утворенні потрібних насінних фондів. Слід сказати, що перебіг збирання насінного матеріалу, навіть там, де збирання наближається до кінця, не забезпечує якісну сторону засівного матеріалу. Навіть Київська і Вінницька області, ще не забезпечили себе потрібною кількістю ранніх культур: ярою пшеницею, ячменем і вівсом. Зате вони зібрали дуже багато проса і інших другорядних культур. Питання про культури треба поставити руба.

Не можна йти лінією найменшого опору і відбутися порівняно легким завданням—збиранням самого тільки проса і сподіватися на те, що держава обміняє просо на пшеницю, на ячмінь. Ця справа не вийде. Ми повинні забезпечити засівний фонд усіма потрібними культурами.

З тим ставленням до збирання насіння, яке у нас було протягом минулого року, і, почасти, позаминулого, коли районники сподівалися на те, що коли вони у себе в районі недозбирають, то все рівно держава насіння дасть,—треба покінчити раз і назавжди. Не може бути й мови про видачу насінної позики, коли ми на Україні провалили хлібозаготівлі. Ми повинні покінчити з утриманськими настроями у відсталих колгоспах, в яких вважають, що хліба державі треба здати якомога менше, якомога більше можна розтягти, а коли треба сіяти, то насіння хай дасть держава. Ці настрої треба викривати, як наслідок впливу і роботи куркульських, петлюрівських, махнівських елементів, які намагаються організувати саботаж сівби, як організувати саботаж хлібозаготівель. Комуністи, які підтримують, або потурають таким настроям, рішуче не борються з ними,—є на ділі помічники куркуля, є пораженці в справі боротьби за успішне проведення сівби.

На збиранні насіння перевірятиметься боєздатність партійних організацій, цілої парторганізації України. На цьому перевірятиметься наше вміння і здатність керувати сільським господарством, перевірятиметься цінність кожного окремого працівника. ЦК ВКП(б) вимагає, щоб що п'ять день ми повідомляли про перебіг здавання насіння по окремих районах і особливо по відсталих районах, щоб ми повідомляли прізвище секретарів і голів цих районів. Суть питання тепер саме в перевірці людей, в умінні керувати і відповідати за поручену справу. Кожен з нас безпосередньо особисто відповідає перед партією, перед ЦК за кінець засівної кампанії, що вирішальним моментом її є збирання насінних фондів.

На заготівлю насіння партійні організації повинні кинути кращі свої сили і на основі досвіду хлібозаготівель провадити збирання насіння. Тут треба спертися на колгоспну виробничу бригаду, як на головну підйому у цій справі. Кожну бригаду треба зацікавити, маючи на увазі інтереси даної бригади у заготівлі для себе насіння. Ми повинні домогтися, щоб силами виробничих бригад, силами відданого колгоспного активу повернути розкрадений хліб, виявити весь прихований у ямах засівний матеріал, не спиняючись перед найрішучішими заходами щодо саботажників, крадіїв, усіх тих, хто намагається зірвати сівбу.

На збирання насінних фондів треба будь-що підняти колгоспну масу, без цього сподіватися на успіх справи не можна. Тим-то навколо засівної кампанії і центрального питання в сівбі—збирання насінних фондів треба розгорнути велику політичну роботу серед колгоспних мас, домогтися, щоб не тільки актив, а й уся колгоспна маса боролася за насіння, тоді успіх справи буде забезпечений. У політичній роботі в центрі уваги треба мати закон про тверді зобов'язання поставки державі хліба, треба скористати цей закон для зміцнення колгоспів, піднести прагнення колгоспних мас до поліпшення свого колгоспного господарства на безумовне виконання плану сівби, піднесення врожайності.

Перша і вирішальна ланка в цій роботі є успішне збирання потрібних насінних фондів.

Ремонт тракторів і готування тракторного парку до весни відбувається у нас незадовільно. Масовий ремонт мав початися ще в грудні, але грудень і січень пропустили, встановлену на сьогодні програму не виконано. Тим то нам треба буде будь-що так скористати лютий, щоб надолужити пропущене. Щоб закінчити ремонт тракторів до весняної засівної кампанії, ми вирішили до лютогової програми ремонту тракторів включити недороблене за минулі місяці тим, щоб 1 березня досягти програмного рівня. Це значить, що ми повинні протягом лютого відремонтувати: по МТС—10.850 тракторів, а інші 5,5 тис. відремонтувати в березні; по радгоспах—у лютому—4.900 тракторів, залишивши на березень 2.300 тракторів. Загалом із 32,2 тис. тракторів, що підлягають ремонту, беручи до уваги, що на 1 лютого вже відремонтовано 9 тис., ми повинні будемо в лютому відремонтувати 15.400, залишивши на березень 7.800 тракторів.

Особливо гостро стоїть питання з ремонтом тракторного парку в основних областях, які перші стають до сівби. Їм лишився на підготування тільки лютий і лічені перші дні березня. Тим часом найтяжче становище з ремонтом тракторів саме тут. Наприклад, в Одеській області відремонтовано тільки 33% тракторів, Дніпропетровській—тільки 27%.

По цілому ряду МТМ Київської області до 29 січня не відремонтовано жодного трактора. До числа таких МТМ належать: попелянська, рокирянська, тетіївська, степанівська, поташська і пулинська. Негаразд із якістю ремонту. Наприклад, Шевченківська МТМ з 161 тракторів січневого плану на 25-ї відремонтувала 37, а з них придатні є тільки 23, інші на прийманні забраковані. Для такої великої станції, як шевченківська, цей факт більш ніж ганебний.

Наші партійні організації, особливо, районні, досі не працювали над питаннями ремонту. Справа була віддана самопливові, а місцями її зривалося через нерозбериху, через канцелярську тяганину, через невчасне подавання запасних частин тощо.

Недавно тов. Ворошилов, об'їхавши з доручення ЦК ВКП(б) ряд районів України, обізнавався з роботою МТМ. В цілому ряді районів, де він був, нема найелементарніших турбот за МТМ, не кажучи вже про керування і допомогу від місцевих організацій. Тов. Ворошилов навів не мало прикладів бездушного ставлення до МТМ, коли телеграми, листи про допомогу, звернені до обласних і республіканських організацій, лишаються без відповіді, надаремними. МТМ загалом залишені на самих себе. Чи можна за таких умов розв'язати найвідповідальніше завдання з ремонту тракторів і розв'язати його як слід? Ясно, що не можна. А коли поглянути, в якому стані МТМ, як поставлено обслуговування робітників. Навіть у деяких дуже великих МТМ приміщень не опалюється, погано годують і т. ін. В особливо поганому стані опинилися робітники, перекинуті до МТМ з міст, ніхто не виявляє до них найменшого піклування. Адже це найцінніші для МТМ робітники. І невже так уже багато робітників у МТМ, що не можна поставити їх в більш-менш добрі умови. Звісно, можна, треба тільки районним організаціям взятися до цього. Коли ми хочемо мати добре відремонтований тракторний парк, а ми повинні його мати, треба зміцнити машино-тракторні майстерні та МТС, забезпечити їх хорошою кваліфікованою робочою силою, а це не можливо без рішучого поліпшення побутових умов у МТМ.

Брак достатнього партійного керування машино-тракторними майстернями, послаблення революційної пильності низових організацій спричинилися до засмічення багатьох МТМ ворожими нам елементами. Часто-густо люди, вигнані з радянських установ, що перебувають під загрозою арешту в місті, за різні антирадянські справи, ідуть на село і влаштовуються в МТС та МТМ.

Влаштовуються вони, звісно, не для того, щоб працювати, а щоб псувати, зривати роботу. Ворог розуміє, що ремонт тракторів—це найважливіша тепер ділянка в підготуванні до сівби і він намагається пролізти до МТМ, щоб там різними шляхами і засобами шкодити готуванню до сівби. Ми повинні поширити свою клясову пильність, виловити ворогів, що пролізли до МТМ і унеможливити їм пролазити туди в подальшому.

ЦК, обласкоми і насамперед, районні партійні комітети повинні взяти справу ремонту під свій безпосередній нагляд та керівництво, щодня допомагати і разом з тим вимагати від усіх організацій та їх керівників, що провадять ремонт тракторів, ударної роботи у виконанні програми ремонту. Наші організації мусять знати до дрібниць, що робиться у кожній МТМ, чого там не вистачає і подавати справжню конкретну допомогу в ремонті. Щоб забезпечити добру якість ремонту тракторів по кожній МТМ, треба встановити партійний контроль за всіма процесами ремонту. Не тільки від безпосереднього виконавця, не тільки від господарника повинні ми вимагати відповіді за кожний трактор, за якість ремонту тракторів відповідає також партійна організація, що повинна щільно заходитися коло цього.

ЦК партії ухвалив нещодавно надзвичайно важливу постанову, що стосується ремонту тракторів. Парторганізації повинні засвоїти значення цього документу і практично взятися за реалізацію програми з ремонту тракторів на кожній МТМ, з випуску запасних частин на кожному підприємстві, що виготовляє запчастини.

Становище з запасними частинами досі ще тяжке. Треба сказати, що і в земельних і в постачальних органів немає достатньої ясності в тому, скільки, чого і коли треба дати МТМ. Останні своєю чергою не знають скільки, чого і коли вони повинні дістати. ЦК ВКП(б) і ми тут на місці вжили і вживаємо ряд заходів до виконання як централізованих, так і децентралізованих замовлень на запчастини. Партійні організації мусять пильно і систематично перевіряти, як заводи виконують цю найважливішу директиву ЦК ВКП(б), бо ми не гарантовані від того, що ряд господарників відтягатимуть тут замовлення, або через невідомість або через опортуністичне ставлення до цієї найважливішої справи.

Треба перевірити згори донизу систему постачання запасних частин. Не можна терпіти далі такого становища, коли МТМ і МТС не знають, де їх запасні частини, звідки їх дістати. До того ж постачальні органи розподіляють запасні частини по-паперовому, не враховуючи потреби на запчастини для того чи іншого району. У постачальних органах сиділо чимало шкідників, що вносили плутанину у постачання, засилали запчастини не туди, куди треба. Та і в нашому власному середовищі є люди, що не вдаються в суть питання, а передовіряють цю справу злісним чиновникам. В наслідок запасні частини або залежуються на обласних складах, як, наприклад, у Дніпропетровському, або їх засилають до таких МТМ, МТС, де ці запасні частини не потрібні, тоді як інші МТМ і МТС відчують на них велику потребу.

Часто-густо справа, як виявляється, не стільки у відсутності запасних частин, скільки в неправильному і неприпустимо повільному їх розподілі. Тому питання про систему постачання, про те, щоб люди, які сидять на цій справі, працювали чесно, має велике значення. Парторганізації повинні перевіряти роботу всіх ланок, через які іде постачання запчастин, і винних в недбайливості та обурливому постачанні притягати до відповідальності.

Про пальне. Мушу попередити, що з паливом для засівкампанії становище буде напружене. ЦК КП(б)У від себе вживає всіх залежних від нього заходів, щоб пальне було завезено. Та навіть і за загальної недостачі гасу, наші МТС і радгоспи не забезпечили перевезення тієї кількості гасу, яку їм належало дістати. З усієї кількості гасу, завезеного у січні на Україну, МТС і радгоспам належало одержати 10.000 тонн, а перевезли вони на свої пункти лише 4.000 тонн.

Ми мусимо негайно заходитися коло утворення запасів пального в МТС і радгоспах і забезпечити його перевезення до бездоріжжя, щоб не опинитися в такому становищі, як на весні минулого року, коли на базах гасу було багато, а в МТС його не було і внаслідок, в момент оранки доводилось гнати трактори і возити пальне саме у той момент, коли трактори повинні були працювати на полі. Цього не можна ні в якому разі повторити.

В умовах браку пального, заощадження його набирає тим більшого значення. Коли не буде встановленого найсуворішого жорсткого заощадження пального, ми можемо опинитися перед фактом серйозних перебоїв у роботі тракторного парку. Для того, щоб цього уникнути, треба ставитися бережно і ощадливо до витрачання запасів пального. Кожний робітник, що стикається з цією справою, мусить відповідати за кожний кілограм нераціонально витраченого пального. Ощадливе витрачання гасу й мастила цілком залежить від якості керівництва наших організацій, від того, яких буде добрано трактористів, бригадирів, як організують їх роботу.

Те, що ми можемо домогтися великих наслідків у поліпшенні роботи тракторного парку, що можливості у нас тут є великі, potwierджується численними фактами. Ось, наприклад, тракторист високопільської МТС тов. Колесниченко. Працює він на цій МТС 5 років, з них 3 роки на одному тракторі, Фордзон-Путиловець № 26. Його трактор за весь цей час не був у капітальному ремонті і цілком справний. Або ось у погребіщанській МТС, бригадири т.т. Трофимов і Зенішев, працюючи на тракторі Інтернаціонал № 8, відробили на перше січня 2.200 годин і їх трактор на ремонт, крім підтягування валів, за весь час роботи не ставав. Переічно за добу трактор використовувалося в борозні на 20 годин. Норми перевиконувалося на 15—20%, палива заощаджували пересічно 5%. Далі Велико-Жовтнева МТС—трактористи т.т. Часник і Ільяшенко Килина гарним доглядом за трактором використовували його в борозні по 20 годин на добу і домоглися того, що трактор не потребує капітального ремонту. У балаклівській МТС трактористи Кіктеєв, Кандиба і Шевченко відпрацювали на своєму тракторі 3.000 год, без ремонту. Норми виробки пересічно перевиконували на 25%.

Хороших трактористів у нас багато, але далеко ще недосить. Від трактористів значною мірою залежить виконання основних сільсько-господарських робіт в установлені терміни. Тому такі питання, як добір трактористів, підвищення їхньої кваліфікації мають бути під неослабним контролем парторганізацій.

Про готування живої тяглової сили

Особливо гостро висувається у весняній сівбі питання про живу тяглову силу. Стан, що утворився з кінським поголів'ям, неблагополучний. І треба сказати, що головна причина поганого стану кінського тягла є поганий догляд і зневажливе ставлення до коня.

Ставлення до живого тягла в колгоспах найобурливіше, недозволене. Ворог тут виявляє особливу активність. Ми маємо численні факти прямого шкідництва щодо коня: навмисне калічать коней, підсипають у корми пісок тощо. А комуністи часто-густо байдикують, не провадять з цим рішучої більшовицької боротьби, не вживають заходів, щоб викрити і суворо покарати винних у негосподарному шкідницькому ставленні до коня. Чимало наших працівників не розуміє, що кінь ще довго відіграватиме величезну роль в сільському господарстві. При всіх умовах, при найвищій механізації кінь потрібен нам. Тим більш повинні ми берегти коней тепер, коли їх у нас не так багато, і дальше скорочення кінського поголів'я може мати важкі наслідки для піднесення сільського господарства.

Цими днями ЦК і РНК ухвалили розгорнуту постанову, в якій намічається ряд організаційних заходів, щоб поліпшити догляд коло коня. Колгоспи повинні не давати коням знесилюватися роботою. Адже, скрізь і завжди падіж коней буває через те, що їх заганняють на роботі, не зважають на їхній фізичний стан. Цього року перед засівною кампанією треба дати коням, які мають робити в полі, місячний або мінімум 3-тижневий відпочинок. Зважаючи на напружений стан з кіньми, треба буде ширше використати, як тяглову силу, корів. Треба сказати, що на Заході широко використовують корів, як тяглову силу. У розумних межах, при відповідному догляді, корова може не погано виконати роль тяглової сили. А в нас вважають це ледве не за ганьбу. „Не зручно, мовляв, виїздити на корові, соромно, бачте, говорити про це серйозно“. Райони, якщо й працюють над цим питанням, то не серйозно і без наслідків. Час, давно час, практично поставити питання про використання корів, принаймні, на легких роботах, як допоміжну тяглову силу. До цієї справи треба взятися серйозно, зацікавити колгоспників, заздалегідь підготувати, виявити самим ініціативу.

Треба негайно мобілізувати всю увагу партійних організацій, МТС, політвідділів, колгоспів і радгоспів на поліпшення догляду коня, встановлення справжньої відповідальності осіб, приставлених до цієї справи, організацію правильного і пильного годування коня, мобілізацію на це всіх наявних кормових ресурсів колгоспів і радгоспів.

Центральне завдання—збільшити врожайність

Товариші, центральне завдання весняної засівної кампанії є збільшити врожайність як зернових культур, так і технічних, особливо буряків.

Усі матеріальні ресурси, всі наші сили, всі організаційні важелі й засоби політичного впливу треба використати, щоб домогтися корінних зрушень у збільшенні врожайності. Українська партійна організація повинна не тільки ліквідувати прориви, які є в сільському господарстві України, а й зробити рішучий крок уперед у зміцненні колгоспів і радгоспів, у піднесенні на вищий щабель сільського господарства України.

Найважливіша умова збільшення врожайності є додержання визначених строків сівби. В постанові ЦК КП(б)У і РНК УСРР, опублікованій 5 лютого, визнано, що ранні ярі ми повинні засіяти за 15—

18 робітних днів, а всі інші культури—за 28—33 дні. Сумний досвід і помилки минулих засівних кампаній, коли ми розтягали сівбу, повинні зважити всі цієї весни, треба будь-що укластися у визначені строки; навіть у найсприятливіших кліматичних умовах кожен перестрочений день у сівбі б'є по врожаєві. І коли ми ставимо перед собою завдання збільшити врожай, то, насамперед, за строки сівби ми повинні битися по-більшовицькому. Плани по колгоспах, по бригадах, по ділянках МТС, по радгоспах треба побудувати з таким розрахунком, щоб провести засівні роботи за найкоротші строки, а це є найважливіший агротехнічний захід забезпечити збільшення врожайності.

Далі—про норми висіву. Визначених постановою ЦК і РНК твердих норм висіву треба безумовно додержувати. Треба в кожному колгоспі МТС, радгоспі запровадити партійною й радянською лінією найсуворіший систематичний контроль над додержанням норм висіву, щоб запобігти повторенню фактів минулого року, коли в окремих колгоспах фактично висівали на га по 2—3 пуди, а інше зерно розкрадали. З розкраданням насіння треба найнещадніше боротися, застосовуючи до винних закон про охорону громадської власності.

Щоб забезпечити справді високу якість сівби, треба запровадити в усіх колгоспах і радгоспах якісне приймання роботи від кожної бригади, при чім приймати не за місяць, або два, а щодня, що два дні; наприклад, після того, як зорано певну ділянку, негайно перевірити й оцінити якість оранки, засіяно ділянку—те саме і т. д. Ми повинні запровадити такий контроль, який гарантував би здійснення всіх агротехнічних заходів. Боротьба за якість сівби, за врожайність дасть свої наслідки тільки тоді, коли буде неослабний контроль на кожній ділянці, коли буде найсуворіша відповідальність за справжнє, а не показове застосування агротехнічних правил.

Вперше цього року на Україні ми широким масштабом застосуємо надранню сівбу (на площі 250 тис. га). Практика застосування надранньої сівби ярих, зокрема, на Середній Волзі, де минулої весни було засіяно близько півмільйона га, а цього року намічається близько мільйона га, показала, що надрання сівба є серйозний засіб збільшити врожайність. Подекуди вона дає від 15 до 30% збільшення врожайності. Надрання сівба має особливе значення для степу, де питання строків сівби вирішає все і де засіяти на 8—10 день раніше, ніж звичайно—значить застрахувати себе від посухи. Справа ця дуже серйозна і силами самих тільки земельних органів та МТС з нею не справитися. Обкоми й райпарткоми повинні взяти проведення надранньої сівби під свій безпосередній нагляд і керівництво, негайно взятися готувати людей, інструктувати їх і запроваджувати всі потрібні заходи, щоб забезпечити виконання цілком завдань у надранній сівбі.

Так само з усією серйозністю треба поставити питання про яровізацію. Сіяння яровізованим насінням має особливе значення для пізнішої сівби, коли через кліматичні умови сівбу відтягається на 5-6-7 день. Досвід ряду районів Одеської й інших областей показав, що там, де в нас яровізували насіння (яру пшеницю), урожай, як правило, більший.

На шляху проведення всіх цих нових агрозаходів ми натрапляємо на опір людей, які звикли працювати по-старому. І щоб збільшити врожайність, треба зламати настрій проти запровадження агрозаходів, довести до свідомості кожного колгоспника значення всілякого ко-

рисного заходу, зокрема, надранню сівбу, яровізацію, і заглибити їх з більшовицькою наполегливістю.

Про сівозміну. Правильна сівозміна є одна з неодмінних умов раціонального сільського господарювання і збільшення врожайності. Зразкові сівозміни Наркомзем уже намітив, але провадять їх без будь-якого партійного керівництва і серйозно над впровадженням сівозміни ніхто не працює.

Партійні організації підійшли до цього, як до суто технічної справи, віддавши проведення її цілком земельним органам, які, звичайна річ, самі з запровадженням правильних сівозмін справитися не зможуть.

Безпосереднє керування цією найважливішою для збільшення врожайності роботою повинні взяти на себе партійні організації. Треба на місцях пильно опрацювати зразкові сівозміни з тим, щоб забезпечити встановлення правильної сівозміни в кожному колгоспі. Провадячи цю роботу, треба безумовно забезпечити виконання плану сівби зернових культур.

До першочергових питань весняної засівної кампанії треба залічити також питання про буряки. Торік українська організація не справилася з завданням обробітку буряків. Ми засіяли буряки, але не забезпечили обробітку їх, допустилися великих втрат і утворили тим труднощі з цукром. Основна причина загибелі чималої частини буряків — в тім, що буряків не обробляли. Багато буряків загинуло від шкідників — жука, гусениці.

Коли б у нас боролися за обробіток буряків, ми б не мали такого провалу. Аджеж зуміли багато колгоспів дістати великий урожай буряків — 150—250 центнерів і навіть більше з га. До того ці колгоспи своїми можливостями нічим загально не різняться від інших. Усе залежало тільки від обробітку й догляду буряків, а цього в більшості колгоспів не було.

Цього року ми скорочуємо площу засіву буряками з 1.249 тис. га до 913,8 тис. га. Це зменшення ми повинні перекрити збільшенням урожайності пересічно до 100 центнерів з га. При рівні нашої агротехніки ця цифра невелика, але коли взяти до уваги нашу розхлябаність — цифра досить велика. І щоб забезпечити такий урожай, треба рішуче покінчити з безвідповідальним, варварським ставленням до буряків, до їх обробітку, захисту від шкідників тощо. 100 центнерів пересічно з га ми повинні дати будь-що.

Особливу увагу повинні віддати бурякам партійні організації таких вирішальних щодо буряків областей: Вінницької, Київської і Харківської. Треба встановити конкретне керування і найсуворішу відповідальність за вчасну сівбу та обробіток буряків. Щодо тих районів, які працюватимуть, як торік, ми застосовуватимемо рішучих заходів, бо ми не можемо припустити, щоб країна знову опинилася в такому важкому стані з цукром, у якому вона опинилася з нашої вини цього року.

На проведення всіх цих заходів щодо весняної сівби ми повинні організувати всю колгоспну масу і передусім, колгоспників-ударників, активістів, широко розгорнути соцзмагання. Треба відродити, поживити роботу виробничих нарад, які повинні стати серйозним важелем у мобілізації колгоспної громадськості на боротьбу за збільшення врожайності.

Про роботу МТС і політвідділів

Я вже говорив про вирішальну роль МТС у весняній сівбі. В чому було основне лихо, основна хиба роботи МТС? Сиділи там

часто непогані товариші, але були вони, сказати б, більше техніками своєї справи. У технічному переозброєнні сільського господарства на соціалістичній основі МТС відіграли величезну роль. Але їхня роль, як організаційно-політичних центрів на селі, зовсім недостатня. Скрізь і завжди МТС виконували суттю функції прокатних пунктів. Тимчасом, МТС повинні провадити не тільки технічно-господарську роботу, а й мати політичний вплив на колгоспні маси. Ось цього політичного впливу не було. Більше за те, у ряді МТС апарат був фактично в руках класового ворога, шкідників. Цих шкідників тепер викрито, але було б неправильно все звалювати на куркуля і шкідника.

Утворення політвідділів у МТС, як і в радгоспах, дасть нам змогу зміцнити МТС і радгоспи, посилити їхню політичну роль і вплив на селі, піднести на належну височінь політичну й господарську роботу осередків. Політвідділи—це партійне око і контроль в усіх галузях роботи і самих МТС та радгоспів, і обслуговування МТС колгоспів.

Із 574 МТС політвідділи в основному утворено у 200. Решту тепер комплектується. З утворенням політвідділів МТС перетворюються на величезну господарську й політичну силу, яка повинна повернутися лицем до бойових завдань весняної сівби, розгорнути роботу коло збирання насіння, ремонту тракторного парку, добору трактористів, організації бригад, організації праці в колгоспах, готування живої тягової сили. Ці завдання наші МТС, підкріплені політвідділами, повинні розв'язувати по-більшовицькому рішуче й гнучко.

Зміцнивши МТС політвідділами, ми повинні повернути тепер МТС до нових бойових завдань. Утворення політвідділів аж ніяк не зменшує відповідальності районних партійних комітетів. Ухвала пленуму ЦК і ЦКК стосується не тільки роботи політвідділів, а й роботи райпарткомів. Це цілком ясно. Проте, організацію політвідділів деякі наші районні товариші та й дехто з обласників сприймали так, що з них, мовляв, тепер цілком знімається відповідальність за роботу МТС. Невірно це, товариші.

Обкоми й райпарткоми тепер ще більше відповідають за керування всією перебудовою роботи МТС. Здійснювати постанови пленуму ЦК і ЦКК ВКП(б) ще тільки почали, щодо цього зроблено ще мало. Обласні й районні організації повинні всебічно посилити свою роботу на селі, піднести якість керування колгоспами, мобілізувати всю сільську організацію на проведення сівби, на боротьбу за зміцнення колгоспу, за збільшення врожайності.

Про сівбу в радгоспах

Плян весняної сівби по радгоспах цього року значно зменшено з тим, щоб усі сили й засоби радгоспів зосередити на якості сівби.

Але покищо переключення на сівбу, на боротьбу за якість, за цілковите освоєння зменшеної площі як слід не відбилося в роботі радгоспів, вони ще не перебудувалися. Готуються до весняної сівби в радгоспах гірше, ніж в МТС, тоді як засобів технічного озброєння у них значно більше. Але використовують ці засоби, надто трактори, ремонтують їх, дуже погано.

Цей рік має стати переломним у зміцненні радгоспів. Треба визнати, що радгоспами ми систематично не займалися. І це є дуже велика хиба у нашому керуванні сільським господарством.

Обласні організації повинні своїм керівництвом і допомогою забезпечити корінну перебудову роботи в радгоспах, навести там лад,

допомогти в ремонті тракторів, в організації всього готування до сівби і домогтися різкого переламу в боротьбі за збільшення врожайности.

Минулий рік показав, що в багатьох радгоспах стан з кадрами вкрай незадовільний. Засміченість апарату ворожими елементами велика. Керівники не входять у суть справи. Керують на папері. Директори радгоспів більше пишуть розпорядження, накази, ніж провадять живе конкретне керування. Є такі директори, що об'їздячи „галопом“ свої поля, не цікавляться і не бачать як орють, як сіють, як організовано роботу. Всього цього вони не знають, а коли наслідки кампаній виходять сумні, вони тільки розводять руками. Не краще і з керуванням завідувачів відділів радгоспів. Ми повинні розбити таку бюрократичну благодущність, і домогтися оперативного керування.

Треба все зробити, щоб зміцнити радгоспи досвідченими, діловими працівниками, які працювали б по-більшовицькому, боролися б за піднесення радгоспного господарства. У боротьбі за сівбу, за збільшення врожайности радгоспи мусять стати прикладом для колгоспів. Домогтися цього — справа честі не тільки директорів радгоспів, а й партійних організацій.

Про сівбу в одноосібному секторі

Хоч успіх сівби у нас вирішують колгоспи й радгоспи, одноосібний сектор в засіві ярих покищо посідає ще чимале місце — 3,1 млн. га. Особливо значна питома вага одноосібного сектора у весняній сівбі в таких областях, як Харківська, Вінницька, Київська, Чернігівська. Треба застерегти партійні організації, насамперед цих областей, від ігнорування та недооцінювання одноосібних господарств у проведенні сівби. Ми повинні розгорнути серед одноосібників широку політичну роботу, що мала б своїм наслідком успішне проведення ними сівби. Залишати цю справу на самотпів ніяк не можна. Взагалі я мушу сказати, що ми послабили масово-політичну роботу серед одноосібників навіть у районах з порівняно малим процентом колективізації. Цю серйозну хибу ми повинні швидко усунути та, водночас, до приймання одноосібників в колгоспи треба підходити тепер значно суворіше. До колгоспу можна приймати тільки того, хто сумлінно виконав свої виробничі завдання та зобов'язання здавати продукцію державі, хто внесе насіння, що припадає на його частку.

Поруч самозобов'язань одноосібників засипати насіння та зберігати його в своїх амбарах, треба розгорнути роботу щодо засипу одноосібниками насіння в громадські амбари у власній тарі. Треба утворити в одноосібників тверду певність, що їхнє насіння в громадських амбарах буде збережене. Не зважаючи на складність цього завдання, його треба виконати, бо це буде гарантія засіву площі одноосібників.

Слід мати на увазі, що нам треба подолати серйозні труднощі в проведенні сівби по одноосібному сектору. Без натиску тут не обійтися. Зважаючи на те, що деякі одноосібники розпродали своїх коней, а деякі використовують на стороні для спекулятивних цілей, нам доведеться, там, де це потрібно, застосовувати обов'язкову супругу. Щодо одноосібників, які вдарилися в спекуляцію і вперто не хочуть обробляти та засівати ту землю, яку вони займають, то до них треба вживати відповідно до ухвали сесії ЦВК СРСР суворих

заходів аж до позбавлення їх цієї землі, зокрема присадибної, та вислання з меж України.

Такі основні завдання весняної засівної кампанії на Україні.

3. За більшовицьку перебудову роботи парторганізації України, за успішне проведення весняної сівби

Товариші! Успішне готування і проведення сівби, зміцнення колгоспів, збільшення врожайності вимагають корінної перебудови і зміни метод керування сільським господарством від усіх наших партійних організацій зверху донизу.

Сільська партійна організація України за останні роки значно зросла й прийняла до своїх лав чимало передових активістів-колгоспників, що в період хлібозаготівель на ділі показали свою відданість партії. Але водночас у ряді організацій на селі, ганяючися за кількістю, забули про якість, людей приймали без серйозної перевірки і в наслідок послаблення більшовицької чуйності деяких керівників районних та сільських організацій до сільських осередків часто-густо щастило пролізти клясовим ворогам, що прикриваючися партквитком, провадили шкідницьку роботу, зривали заходи партії.

Чистка 5 районних парторганізацій: в. лепетиської, солонянської й васильківської (Дніпропетровської області), фрунзівської та снігурівської (Одеської області), виявила значну засміченість осередків цих організацій переродженими, чужими, а часто явно петлюрівськими, махнівськими та іншими антирадянськими елементами. У цих районах були далеко непоодинокі випадки зрощування „комуністів“ з куркулем, з антирадянськими елементами.

Не можна сказати, що чистку там проведено задовільно, але все ж вона дала позитивні наслідки щодо зміцнення цих організацій та підвищення їхньої клясової пильності.

Разом виключено 23,5% загального числа членів та кандидатів цих п'яти організацій. При чому по окремих осередках процент виключених доходить 40—50. Крім того, парткари, догани й інш. дістали 15% загального складу організацій. До 75% виключених—це особи, що провадили клясово-ворожу політику у колгоспі. Про засміченість осередків свідчать такі факти: разом під час чистки по 45 осередках виявлено і виключено з партії 70 куркулів. Серед виключених куркулів 4 були секретарями партосередків, 4 головами сільрад 15—головами колгоспу, 10—членами правління колгоспу, 5—бригадирами, 7—комірниками, і т. ін. Ворогові, як бачите, пощастило пролізти на дуже впливові пости у партійній організації.

Як примудряється клясовий ворог, як він маскується, щоб пролізти до партії, показує такий надзвичайно яскравий факт. В осередку колгоспу ім. „Комінтерну“, Фрунзівського району під час чистки виявлено кандидата на члена партії Похила, що працює бригадиром у колгоспі. Свого часу він подав до фрунзівської організації заяву про вступ до партії. Йому тоді відмовили, бо були відомості, що 1920 р. він брав участь у повстанні проти радянської влади. Діставши відмову, Похил виїхав до Донбасу, попрацював там 3 місяці й був прийнятий до партії, як робітник з 6-тимісячним кандидатським стажем. З партійним документом у кишені він повернувся до Фрунзівського району, влаштувався на роботу в колгоспі бригадиром і провадив там шкідницьку роботу доки його викрили на чистці.

Цей факт показує не тільки як діє класовий ворог, але як безвідповідально часто-густо ставляться наші організації до приймання в партію і до чого спричиняється притуплення класової пильності.

Комсомольські осередки тих районів також були дуже засмічені. Наприклад, у В.-Лепетиському районі до 20% комсомольської організації становив чужий елемент.

Користаючи з політичної сліпоти та благодущності районного керівництва, переродженням, зрадникам інтересів партії і контрреволюційним елементам щастило на час захопити під свій вплив дуже важливі ділянки. Характеристична щодо цього є березніговатська МТС. У цій МТС антирадянські елементи утворили свій контрреволюційний пункт. За старшого агронома сидів куркуль, його помічником була донька куркуля, головним бухгалтером—куркуль, помічником бухгалтера—куркуль, статистиком—куркуль, зав. госп.—куркуль, автомеханік—диякон, з 20 шоферів—19 куркулів, 20-й—син попа, а на чолі МТС стояв, як належить, директор—комуніст, а над директором—снігурівський райпартком. Сиділи ці керівники в кабінетах, писали резолюції, виголошували промови і в промовах мабуть „громили“ класового ворога, а ворог у них перед носом діяв: зривав сівбу, хлібозаготівлі. На жаль, такі випадки не поодинокі. І що швидше ми викриємо таких керівників, зміцнімо наші сільські партійні організації більшовицькими витриманими кадрами, то певніше ми можемо розпочинати сівбу.

Хай краще організація буде менша кількісно, але зате якісно вона буде міцна, згуртована і боєспроможна. На конкретній роботі, у боротьбі за проведення на практиці лінії партії треба перевіряти кожного комуніста, кожного комсомольця. Працювати так, як працювали досі, керувати такими методами, як досі керували—не можна. Треба хутко ці методи змінити, треба нашу роботу ґрунтовно перебудувати. Цього вимагають нові обставини на селі і ті величезні завдання, що стоять перед нами.

Програма перебудови нашої роботи на селі—це історична промова тов. Сталіна на пленумі ЦК і ЦКК ВКП(б). З особливою силою підкреслив тов. Сталін, що партія повинна взяти до своїх рук керування колгоспним господарством, що:

„Без систематичного втручання радянської влади до справи колгоспного будівництва, без її систематичної допомоги налагодити такого господарства не можна. А що з цього випливає? А з цього випливає те, що колгоспний лад не зменшує, а збільшує піклування й відповідальність партії та уряду за розвиток сільського господарства. З цього випливає, що партія, коли вона хоче керувати колгоспним рухом, повинна входити в усі деталі колгоспного життя та колгоспного керівництва. З цього випливає, що партія повинна не зменшувати, а множити свої зв'язки з колгоспами, що вона повинна знати все, що робиться в колгоспах, щоб вчасно прийти на допомогу і запобігти небезпекам, які загрожують колгоспам“.

У цих словах дається програму перебудови нашої роботи, вказується той напрямок, яким ця перебудова має йти.

Товариші! Часу до сівби у нас лишилось дуже мало. Ми не можемо ставити питання так, що, мовляв, спершу перебудуємо роботу, а потім заходимося коло готування до сівби. Це не більшовицька постава питання. Ми повинні, перебудовуючи роботу, водночас розв'язувати найважливі й найскладніші завдання готування до весняної засівної кампанії та проведення сівби. Перебудова повинна йти

такими темпами, щоб ми могли вступити в сівбу цілком озброєно, інакше сівба може бути провалена.

Перебудова роботи насамперед, означає зміну метод керування низовими осередками. Треба рішуче покінчити з паперовим потоком, в якому губляться живі люди, живе діло. Обласні й районні організації повинні налагодити оперативне повсякденне керування роботою нижчої ланки. Районний партійний комітет повинен знати, що робить кожний осередок, як він провадить свою роботу і знати треба не на папері, а справді на ділі. Та не тільки знати треба, а й хутко реагувати на кожне явище, на кожну хибу, допомагати конкретно вказівкою, порадою так, щоб секретар осередку, який іноді не має досвіду партроботи, почував цю допомогу. Потрібні не взагалі резолюції, які потім пришивають до діла, як виправдальний документ, що тайком обговорював отаке то питання. Менше пишеть резолюції. Конкретного і оперативного керування, проведення лінії партії на ділі, на практиці щодня—ось чого повинні домогтися наші партійні комітети.

Оперативність вимагає, щоб ухвалене вирішення про виправлення помилок на тій чи іншій ділянці роботи негайно здійснювали, щоб не виходило так, що через місяць або два після вирішення хиба або маленька помилка перетворювалися на велику помилку, яку не завжди легко потім виправити.

Ми повинні якнайнещадніше виганяти з практики партійної роботи формальний підхід, офіціалістину, казенне ставлення до справи. Люди, що ухиляються від відповідальності, завжди знайдуть якунебудь причіпку, щоб приховати свою бездіяльність: то, мовляв, вони папірця не одержали, то не дано вказівок від вищих організацій, ну, а раз нема папірця, значить, з мене не вимагайте. Більшовик так ставитися до справи не може. Ми мусимо розвивати й заохочувати ініціативу низових працівників. Треба так поставити керівництво, щоб низовий працівник міг брати на себе ініціативу і відповідальність у виконанні того чи того практичного завдання, у винайденні на місцях всіх можливостей подолати практичні труднощі. Звісно, тут у нас може подекуди бути і перехльостування. Але робота тепер терпить не від перехльостування, а від безініціативності ряду місцевих керівників, від паперового, мертвого ставлення до справи. Буває так, що потрібен будь-який рішучий екстрений захід, а люди чекають на тій підставі, що відповідальність лежить не на них, а на іншому, який не дав вказівок. Від зміни метод роботи та керування наших парторганізацій залежатиме все. Ми повинні вимагати не за толими інструкціями, а за те, що ти не виконав, а повинен по-більшовицькому виконати, за те, що ти відсиджувався тоді, коли повинен був негайно вжити заходів. І що швидше і рішучіше ми цю перебудову здійснюватимемо, то легше ми зуміємо справитися з завданнями, що стоять перед нами.

Ми повинні також посилити нашу політично - масову роботу. Останнім часом ми маємо ряд найважливіших господарсько-політичних документів і союзного і українського значення, які треба пояснити кожному трудящому і на виконання яких треба мобілізувати найширші маси.

Постанова ЦК ВКП(б) і РНК СРСР, а також постанова ЦК КП(б)У і РНК УСРР про весняну засівну кампанію, постанова про ремонт тракторів, про готування живої тяглової сили до весни і ряд інших постанов мають величезну вагу в нашій роботі коло готування

до успішного проведення весняної кампанії. Можна вказати хоча б на такий документ, як новий закон про обов'язкову поставку хліба державі. Це—виняткової господарсько-політичної ваги документ, який повинен стати могутньою зброєю в успішному проведенні сівби і в усій нашій роботі над зміцненням колгоспів. Суть закону полягає в тім, що замість системи заготівель зернових культур за контрактацією, що існувала раніше, визначається певні тверді зобов'язання з здавання зерна державі. Протягом найближчих 5—5 днів на Україні будуть опубліковані по кожному району тверді ставки здавання хліба окремо по колгоспах, що їх обслуговують МТС і окремо по колгоспах, що їх МТС не обслуговують. Отже, кожен колгосп тепер заздалегідь знатиме, скільки й коли він повинен дати хліба державі. Що краще колгосп проведе сівбу, що більшого врожаю він доможеться, то більше хліба у нього залишиться після виконання своїх зобов'язань. Якщо колгосп не виконає пляну весняної сівби, значить менше залишиться в колгоспі хліба, бо зобов'язання в здаванні хліба державі обчислюється з фактичного засіву озимих і визначеного пляну засіву ярих. Це також треба пояснити колгоспникам, щоб вони знали, що збільшення прибутків колгоспу і кожного колгоспника, зокрема, залежить від них, від якості їхньої роботи, від того, як вони боротимуться за збільшення врожайності. Ми повинні на основі цього закону, пояснивши його значення колгоспним масам і трудящим одноосібникам, збільшити їхню зацікавленість у проведенні весняної сівби і в боротьбі за збільшення врожайності.

На жаль, поки цей закон, і ряд інших документів, що стосуються весняної сівби, не досить пояснено й популяризовано. Мушу сказати, що останнім часом наша масова агітаційно-пропагандистська робота гостро послабилася. Треба цю прогалину в нашій роботі виправити і піднести більшовицьку агітацію та пропаганду на нову висоту.

Сила нашої всієї парторганізації, в тому числі і сільської, звичайна річ не в кількості, а в її більшовицькій ідейній згуртованості й боєздатності. Досвід хлібозаготівель показав, що організація може бути численна, але абсолютно не боєздатна—це дуже наочно показала чистка організації на Україні. Ці організації розгубили колгоспний актив і в них не було на кого спертися в своїй роботі на селі. І поруч цього ми маємо сотні прикладів, коли малочисленні осередки, міцно згуртовані і щільно зв'язані з масами, спираючись на колгоспний актив, блискуче справилися з хлібозаготівлями.

Утворення безпартійного активу з колгоспників, перевірених у боротьбі за справу партії, за зміцнення колгоспу, за соціалістичну перебудову сільського господарства, повсякденна виховна робота з цим активом є одне з першорядних завдань наших парторганізацій. Такий актив ми повинні утворити в процесі готування і проведення засівної кампанії.

Про комсомол. Ми маємо багато окремих прикладів справді бойової більшовицької роботи комсомольських осередків на селі. Але коли ми даємо загальну оцінку роботі сільської комсомольської організації в цілому, то треба сказати, що оцінку можна дати тільки негативну. Окремі комсомольці, окремі керівні товариші з комсомолу працювали і працюють не погано, але комсомол, як організація, поставлена на допомогу партії в її боротьбі за виконання найважливіших кампаній,—працювала погано і незадовільно. В цьому, перед-

усім, винні ми—ЦК, обкоми, райкоми, вся парторганізація. Ми не організували цієї величезної сили, яку являє комсомол на селі. Треба виправити цю справу і цікавитися комсомолом не тільки ювілейних юнацьких днів, а повсякденно; тільки тоді, ми піднесемо боездатність сільських організацій комсомолу. Водночас і ЦК ЛКСМУ і обкоми, і райкоми комсомолу повинні змінити, підписити керування комсомольськими організаціями. Сил молодих і відданих партії в комсомолі багато та треба організувати, виховати в більшовицькому дусі, гартувати в боротьбі за генеральну лінію партії.

* * *

Товариші! Партійні організації України допустилися серйозних помилок і хиб у роботі на селі. ЦК ВКП(б) дав нам сувору, але безумовно правильну оцінку. Який основний висновок повинні ми зробити з постанови ЦК ВКП(б) від 24 січня? Висновок один—будь-що перемогти у весняній сівбі. Викривши свої помилки, піддавши їх більшовицькій самокритиці, ми повинні ці помилки виправити на весняній сівбі, в боротьбі за зміцнення колгоспів, за збільшення врожайності. Відстрочень нам не дано. З усією енергією, властивою більшовикам, ми повинні наполягти на подолання труднощів. Усі свої сили ми повинні мобілізувати на те, щоб сівбу провести успішно й ділом довести, що українська парторганізація зрозуміла свої помилки і вміє їх на ділі виправити, що українська парторганізація є боездатна більшовицька організація.

Швидко й рішуче повинні ми перебудувати свою роботу згори донизу і посунути вперед піднесення сільського господарства. На це, передусім, і найперше потрібне тверде і конкретне більшовицьке керування, справжня мобілізація сил всієї парторганізації, найсуворіше ставлення до всіх тих, хто ухиляється від роботи, хто працює не сумлінно. Ми повинні вимагати від кожного комуніста сумлінно виконувати свої обов'язки. Оцінювати кожного більшовика треба залежно від того, як він виконує свої обов'язки більшовика.

Виявам гнилого лібералізму від керівників не може бути місця в більшовицькій партії. Ми повинні очистити партію від усіх, хто ухиляється виконувати свої більшовицькі обов'язки, від маловірів і скигліїв, що пасують перед труднощами. Переродженців, що злигалися з класовим ворогом, дворушників і підспівувачів махнівсько-петлюрівських елементів нещадно викривати і виганяти з партії та застосувати до них суворі державні заходи впливу.

Завдання в готуванні й проведенні весняної сівби, зміцненні колгоспів, піднесенні сільського господарства України стоять перед нами величезні й важкі. Але ми певні, що, зваживши науку минулого, більшовики України в боротьбі за виконання цих завдань здобудуть цілковиту перемогу. (Довготривалі оплески).